Наукова бібліотека ім. Короленка Харків

Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 44 (6020) | 23 лютага 1938 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

Сёння краіна Советаў святкуе XX гадавіну Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Створаная геніямі рэволюцыі Леніным і Сталіным, выхаваная партыяй большэвікоў і ўзначальваемая верным і мужным саратнікам Сталіна—Клімснтам Ефрэмавічам Варашылавым, Чырвоная Армія пільна вартуе свяшчэнныя граніцы Совецкага Саюза.

Гарачае прывітанне нашай роднай, любімай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі—магутнаму аплоту мірнай працы, вернаму вартавому граніц нашай квітнеючай соцыялістычнай радзімы.

ЗАГАД

НАРОДНАГА КАМІСАРА АБАРОНЫ САЮЗА ССР

г. МАСКВА *№ 49* *23 лютага 1938 года*

Таварышы чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі!

20 год назад воляй большэвіцкай партыі і совецкага ўрада была створана Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія для абароны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

Упершыню ў гісторыі чалавецтва паявілася армія, якая нясе народам не падняволенне, а свабоду і незалежнасць, не прыгнечанне і эксплаатацыю, а абарону ад капіталістычнага рабства і гвалту.

Чырвоная Армія стваралася і складвалася ў непераможную сілу ў жорсткіх баях грамадзянскай вайны.

Міжнародныя імперыялісты ў саюзе з рускімі капіталістамі, памешчыкамі, генераламі, меншавікамі, эсэрамі і іншымі контррэволюцыйнымі партыямі і групамі літаральна на другі дзень пасля Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі накінуліся на маладую совецкую рэспубліку, прабуючы расцярзаць яе, падняволіць совецкі народ, ператварыць нашу радзіму ў сваю калонію.

Імперыялісты рушылі ўзброеныя да зубоў акупацыйныя войскі на совецкую тэрыторыю, высаджвалі дэсанты на нашых узбярэжжах, ядналі пад сваім кіраўніцтвам рускую контррэволюцыю, снабжалі белагвардзейскія арміі абмундзіраваннем, гарматамі, самалётамі, танкамі і іншым ваенным снаражэннем.

Гэта было грознае нашэствіе ўзброеных полчышч міжнароднай контррэволюцыі на нашу совецкую краіну.

Вялікі рускі рабочы клас, кіруемы партыяй Леніна—Сталіна, падняў на барацьбу з імперыялістамі, памешчыкамі і капіталістамі совецкае сялянства і ўсе прыгнятаўшыеся царызмам народы нашай краіны. Большэвікі запалілі ў совецкім народзе свяшчэнны агонь барацьбы за сваю свабоду і незалежнасць. Усе чэсныя труженікі—ад мала да вяліка — станавіліся ў рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

У жорсткай барацьбе за соцыялістычную радзіму Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія пакрыла сябе неўвядальнай славай. Слаба ўзброеная, недастаткова абучаная, зачастую разутая і раздзетая, але моцная сваім рэволюцыйным духам, сваёй рашучасцю недапусціць звароту ўлады капіталістаў і памешчыкаў, Чырвоная Армія разграміла на-галаву безлічныя полчышчы міжнародных інтэрвентаў і рускіх белагвардзейцаў. Цаной багата пралітай крыві лепшых сыноў нашай радзімы мы адстаялі свабоду і незалежнасць краіны Советаў.

Баявыя подвігі Чырвонай Арміі будуць вечна жыць у сэрцах працоўнага народа. На традыцыях геральчных год грамадзянскай вайны, на традыцыях большэвіцкага майстэрства арганізацыі мас для перамогі выхоўваецца і будзе выхоўвацца наша моладзь. Ніколі не забудзе совецкі народ вялікіх баёў сваёй арміі за совецкую краіну, за справу Леніна—Сталіна.

Таварышы! Чырвоная Армія з'яўляецца дзецішчам вялікага Совецкага народа, тварэннем вялікай большэвіцкай партыі.

Да Леніна сходзіліся ніці з усіх франтоў грамадзянскай вайны, Ленін ухаходзіў ва ўсе пытанні будаўніцтва Чырвонай Арміі і яе баявой дзейнасці. Ён усяляў у рады байцоў большэвіцкую волю і несакрушальную ўпэўненасць у перамозе над ворагамі соцыялістычнай радзімы.

Таварыш Сталін — верны вучань і першы памочнік Леніна — па яго ўказаннях заўсёды з'яўляўся на самых небяспечных участках фронта, накіроўваўся туды, дзе патрабавалася прымяненне магутнай большэвіцкай волі, каб дабіцца рашаючай перамогі над ворагам.

У годы грамадзянскай вайны партыя большэвікоў стварыла выдатныя кадры камісараў і палітработнікаў, вырасціла дзесяткі тысяч большэвіцкіх камандзіраў, выпеставала бліскучую плеяду народных герояў. Іх імёны ўпрыгожваюць старонкі геральчнай гісторыі грамадзянскай вайны.

У баях з векавечнымі ворагамі рабочых і сялян палі смерцю храбрых тысячы байцоў, камандзіраў і палітработнікаў — комуністаў, комсамольцаў і беспартыйных. Перад іх памяццю сёння, у дзень сваёй 20-й гадавіны, Чырвоная Армія, разам з усім совецкім народам, схіляе свае баявыя сцягі.

Совецкі народ разграміў інтэрвентаў, разбіў і знішчыў арміі царскіх генералаў, расійскіх капіталістаў і памешчыкаў.

Але Совецкі Саюз знаходзіцца ў капіталістычным акружэнні, якое з'яўляецца пастаяннай пагрозай новага ўзброенага нападу на нашу бацькаўшчыну. Вось чаму партыя большэвікоў, наш урад і асабіста таварыш Сталін нястомна клапоцяцца аб усямерным развіцці і ўмацаванні баявой магутнасці нашых узброеных сіл.

Чырвоная Армія — плоць ад плоці совецкага народа, Чырвоную Армію любіць увесь народ, яна спаяна з ім непарушным маральна-палітычным адзінствам і большэвіцкай адданасцю вялікай справе партыі Леніна—Сталіна. Чырвоная Армія вырасціла ў сваіх радах многія і многія дзесяткі тысяч таленавітых камандзіраў і палітработнікаў, якія з'яўляюцца выхавацелямі і кіраўнікамі нашых выдатных байцоў. Усе яны—і камандзіры, і палітработнікі, і радавыя байцы — па першаму закліку партыі і ўрада сталлю, агнём прыкрыюць сваю радзіму ад ворага і пакажуць усю сілу сваёй арганізаванасці, храбрасці і гераізма.

Чырвоная Армія выдатна тэхнічна аснашчана. Але тэхніка сама па сабе мёртва, гэта сляпая, пакорлівая зброя. Усё рашае чалавек, які ўмее дасканала валодаць гэтай тэхнікай. Вось чаму наша партыя, накіроўваючы ў армію сваіх верных сыноў, патрабуе ад іх ведання справы да канца, вось чаму совецкі народ дае ў Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію лепшых сваіх сыноў, ведаючы, што яны будуць дастойнымі абаронцамі нашай вялікай радзімы.

Ні адна армія ў свеце не распалагае і не можа распалагаць такім моцным і надзейным тылам, які мае наша Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія. Бесперапынна квітнеючая соцыялістычная гаспадарка, 90 мільёнаў выбаршчыкаў, якія аддалі свае галасы на выбарах у Вярхоўны Совет за нашу партыю і совецкі ўрад, за вялікага Сталіна; палітыка-маральная і арганізуючая сіла партыі Леніна—Сталіна, шматмільённы ленінскі комсамол, выхоўваючы ўсю совецкую моладзь у духу адданасці соцыялістычнай радзіме — вось несакрушальная аснова, сапраўдны народны тыл нашай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Чырвоная Армія — адзіна народная, непераможная армія, яе магутнасць аснавана на правільнай сталінскай палітыцы ў краіне, на кроўнай сувязі арміі з усімі працоўнымі Совецкага Саюза. Спроба трацкісцка-бухарынскіх фашысцкіх шпіёнаў, дыверсантаў і шкоднікаў падарваць магутнасць Чырвонай Арміі дорага абыйшлася здраднікам, яны знішчаны, змецены з твару зямлі. Чырвоная Армія ганарыцца совецкай разведкай, яна метка разіць ворага, дзе-б ён ні прытаіўся і як-бы ён ні маскаваўся.

На захадзе і на ўсходзе палае ўжо полымя вайны. Фашысцкія інтэрвенты дэманструюць свету заўтрашні дзень, які градзе для ўсіх слабых народаў. Іспанія і Кітай гараць у агні навязанай ім вайны. Імперыялісты рыхтуюць новую сусветную бойню. Яны падрыхтоўваюць напад на Совецкі Саюз.

Наша нязменная палітыка — гэта палітыка міру. Ужо больш шаснаццаці год совецкі народ пазбаўлен ад цяжару вайны. Гэтага мы дабіліся дзякуючы цвёрдай мірнай палітыцы совецкага ўрада і магутнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Наша Армія заўсёды гатова да таго, каб на ўдар ворага адказаць смяротным ударам.

Вітаючы ўвесь асабовы састаў Чырвонай Арміі з 20-й гадавінай, заклікаю ўсіх чырвонаармейцаў, камандзіраў і палітработнікаў да яшчэ больш напружанай работы над далейшым узмацненнем баявой і палітычнай магутнасці РСЧА.

Чырвонаармейскае прывітанне ўсім былым чырвонагвардзейцам, чырвоным партызанам, камандзірам і палітработнікам запаса, чырвонаармейцам і ўсім тым, хто са зброяй у руках змагаўся за совецкую ўладу!

Няхай жывуць народы вялікага Совецкага Саюза!

Няхай жыве рабоча-сялянскі ўрад!

Няхай жыве тварэц і арганізатар Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і яе слаўных перамог — Усесаюзная Комуністычная партыя большэвікоў!

Няхай жыве вялікі СТАЛІН!

Народны Камісар Абароны СССР маршал Совецкага Саюза К. ВАРАШЫЛАЎ.

ЗАГАД

НАРОДНАГА КАМІСАРА ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА САЮЗА ССР

г. Масква. *№ 14* *23 лютага 1938 г.*

Таварышы чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі!

Віншую Вас з днём усенароднага свята — XX гадавінай слаўнай геральчнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы, совецкая інтэлігенцыя — увесь совецкі народ сёння адзначае гэты слаўны гістарычны юбілей.

Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і Чырвоны Флот за 20 год пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна прайшлі геральчны шлях барацьбы і перамог, пакрылі сябе неўвядальнай славай і заслужана карыстаюцца бязмежнай любоўю народаў Совецкага Саюза і працоўных усяго свету.

Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот СССР нарадзіліся ў агні рэволюцыі, раслі і загартоўваліся на палях сражэнняў, фарміраваліся ў суровых выпрабаваннях і бесперапынных баях за соцыялістычную радзіму.

Кіраўніцтва Леніна і Сталіна і іх верных саратнікаў, моцны, непарушны саюз рабочых і сялян, адзінства совецкага народа забяспечылі вялікія перамогі РСЧА над шматлікімі ворагамі маладой Совецкай рэспублікі.

Рэволюцыйныя маракі разам з Чырвонай Арміяй самаадданна сражаліся на ўсіх франтах грамадзянскай вайны і ўпісалі нямала геральчных старонак у гэтыя вялікія перамогі.

У годы мірнай працы і соцыялістычнага будаўніцтва з ростам магутнасці нашай радзімы расла і ўмацоўвалася баявая магутнасць узброеных сіл дыктатуры пролетарыята.

Чырвоны Ваенна-Марскі Флот ачышчаецца ад ворагаў — шпіёнаў, дыверсантаў і забойцаў з трацкісцка-бухарынскай банды. Чырвоны Ваенна-Марскі Флот, аснашчоны новай баявой тэхнікай, вырошчвае новыя здольныя кадры выдатных палітычных кіраўнікоў і спецыялістаў — камандзіраў, з'яўляецца непераможнай сілай, здольнай выканаць любыя задачы партыі і ўрада па абароне неабсяжных рубяжоў Совецкага Саюза.

Воляй партыі і ўрада, воляй усяго совецкага народа Чырвоны Ваенна-Марскі Флот уступіў у новы этап свайго развіцця. Соцыялістычнай дзяржаве патрэбен магутны марскі і акіянскі флот, дастойны яе і адпавядаючы яе інтарэсам.

Партыя даручыла нам, таварышы чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі, арганізаваць гэту магутную, непахісную марскую сілу—пабудаваць лепшыя ў свеце караблі і выхаваць для іх кадры бязмежна адданых справе комунізма маракоў — камандзіраў і чырвонафлотцаў.

Гэту пачэсную і адказную задачу мы абавязаны выканаць з гонарам і апраўдаць поўнасцю давер'е, аказанае нам вялікім совецкім народам.

Рэволюцыйныя традыцыі рускіх маракоў, геральчныя подвігі Чырвонай Арміі, перамогі слаўных сыноў нашай радзімы — адважных палярнікаў **Папаніна, Крэнкеля, Шыршова** і **Фёдарава** павінны служыць для нас прыкладам выканання дзяржаўных заданняў.

Клопаты партыі і асабіста таварыша Сталіна аб Ваенна-Марскім Флоце, аб яго кадрах — стварэнне Наркамата Ваенна-Марскога Флота і смелае вылучэнне новых кадраў камандзіраў і палітработнікаў, здольных вырашаць вялікія задачы па кіраўніцтву флотамі, злучэннямі і караблямі, узнагароджанне лепшых чырвонафлотцаў, камандзіраў і палітработнікаў ордэнамі Саюза і медалямі да XX гадавіны РСЧА і Флота, пазачарговае прысваенне новых ваенных званняў многім камандзірам і палітработнікам, адданым справе комунізма, і любоў да радзімы — натхняюць нас і даюць нам поўную ўпэўненасць у тым, што задача стварэння магутнага Ваенна-Марскога і акіянскага флота будзе выканана.

Навальнічныя хмары вайны ўсё больш і больш згушчаюцца над светам. Імперыялістычныя краіны ахоплены шалёнай гонкай ваенных і марскіх узбраенняў. Фашысцкія агрэсары ўзмоцнена рыхтуюць напад на Совецкі Саюз, ізашчраюцца ў наглых правакацыях, засылаюць у нашы тылы шпіёнаў і дыверсантаў. Гэта абавязвае нас падзесяцярыць свае намаганні па забеспячэнню непрыступнай абароны марскіх подступаў да краіны соцыялізма.

«Мы стаім за мір і адстайваем справу міру. Але мы не баімся пагроз і гатовы адказаць ударам на ўдар падпальшчыкаў вайны». Гэтыя словы вялікага Сталіна вызначаюць палітыку нашай дзяржавы і выражаюць пачуцці і мыслі народаў Совецкага Саюза.

Пастаянная рэволюцыйная пільнасць, высокая баявая гатоўнасць караблёў і часцей нашага флота з'яўляюцца лепшай гарантыяй непрыступнасці марскіх граніц нашага Совецкага Саюза.

Няхай жыве непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Няхай жыве магутны марскі і акіянскі флот вялікай соцыялістычнай дзяржавы!

Няхай жыве ВКП(б) — правадыр і арганізатар Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота!

Няхай жыве наш любімы правадыр, друг і настаўнік таварыш Сталін!

Народны Камісар Ваенна-Марскога Флота СССР Армейскі Камісар 1-га ранга П. СМІРНОЎ.

СВЯТА СОВЕЦКАГА НАРОДА

Сёння ўся совецкая краіна ўрачыста адзначае XX гадавіну Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. [illegible] сустракае, як вялікае ўсенароднае свята.

Совецкі народ бязмежна любіць сваю Чырвоную Армію, акружае яе ўвагай і клопатамі. Гэтую любоў, гэтыя клопаты Чырвоная Армія заслужыла сваёй [illegible] адданасцю справе Леніна — Сталіна, сваімі [illegible] подзвігамі і гераізмам у часы грамадзянскай вайны.

Совецкі народ ганарыцца сваёй роднай арміяй, арміяй вызваленых рабочых і сялян, якая ў найжорсткіх баях з белагвардзейскімі [illegible] і арміямі інтэрвентаў вырашыла [illegible] і адстаяла незалежнасць і [illegible] соцыялістычнай дзяржавы, [illegible] краіну Советаў ад замежнай [illegible] Армія — армія народа, яна [illegible] з ім непарыўнымі [illegible] на плоць ад плоці, кроў ад крыві народа.

[illegible] калыскі Чырвонай Арміі сталі [illegible] стратэгі соцыялістычнай рэволюцыі Леніна — Сталіна, Чырвоная Армія расла, мацнела, загартоўвалася і складвалася ў баявую, рэволюцыйную сілу ў агні найжорсткай грамадзянскай вайны.

Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, Чырвоная Армія і Чырвоны Флот разбілі і выкінулі за межы нашай соцыялістычнай радзімы ўзброеныя да зубоў арміі замежных інтэрвентаў, звяржэрныя банды белагвардзейскіх генералаў. Чырвоная Армія разграміла паход 14 дзяржаў, пасланых Антантай. Сілу Чырвонай Арміі адчулі на сваёй спіне германскія юнкеры, англійскія лорды, яснавяльможныя польскія паны і японскія самураі, сілу Чырвонай Арміі добра адчулі старыя царскія генералы Дзенікін, Юдзенiч, Калчак, Врангель, Красноў, Дутаў, назаўсёды выкінутыя ў смеццёвую скрыню гісторыі.

Чырвоная Армія перамагла ў найжорсткай грамадзянскай вайне, таму што яна абараняла кроўную справу народа, таму, што яе вяла ў бой, ёю кіравала вялікая партыя большэвікоў, ёю кіравалі геніяльныя стратэгі рэволюцыі Ленін і Сталін, жалезны палкаводзец Клімент Варашылаў і іх баявыя саратнікі.

Большэвіцкая партыя загартавала рады Чырвонай Арміі, натхніла яе адважнасцю і непахіснай воляй да барацьбы, спаяла жалезнай дысцыплінай, вяла ад перамогі да перамогі на ўсім вялікім геральчным шляху грамадзянскай вайны.

«Высокі гонар арганізатара нашых перамог належыць... вялікаму калектыву перадавых рабочых нашай краіны— Расійскай Комуністычнай партыі» (Сталін).

Прайшло больш 16 год з дня сканчэння грамадзянскай вайны. Гэтыя годы былі перыядам упартай мірнай соцыялістычнай працы. Эпоха двух сталінскіх пяцігодак у корані змяніла твар совецкай зямлі. Совецкі Саюз з краіны ўбогай і бяссільнай ператварыўся ў краіну магутную і багатую, у краіну буйнейшай соцыялістычнай індустрыі і перадавой механізаванай соцыялістычнай гаспадаркі, у краіну, дзе заўсёды знішчана эксплаатацыя чалавека чалавекам, дзе соцыялістычная ўласнасць складае аснову эканомікі дзяржавы.

Разам з ростам краіны расла і мацнела Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот. Таварыш Сталін, партыя большэвікоў і совецкая ўлада працуючых, не пакладаючы рук будуюць абараназдольнасць совецкай краіны, каб забяспечыць Чырвоную Армію новай тэхнікай, самымі ўдасканаленымі відамі зброі.

Цяперашняя Чырвоная Армія ўсім не падобна на армію часоў грамадзянскай вайны. Самыя магутныя баявыя гарматы, выдатная сталёвая армія танкаў, тысячы навейшых баявых самалётаў, [illegible] — усё гэта забяспечвае Чырвонай Арміі [illegible] дастатковай вялікасці.

[illegible] Чырвоная Армія [illegible] абарона краіны соцыялізма. Па сваёй [illegible] Чырвоная Армія з'яўляецца [illegible] мацнейшай арміяй у свеце. Яна [illegible] грознай, страшэннай для ворага сілай.

Совецкі народ спакойна і ўпэўнена будуе соцыялізм. Ён ведае, што на варце соцыялістычнай радзімы стаіць узбагачоная новай тэхнікай Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот. Але ён ні на мінуту не забывае, што вакол нашай соцыялістычнай краіны шалеюць зачыншчыкі ваенных авантур, фашысцкія падпальшчыкі вайны, заядлыя агрэсары пястуюць планы нападу на ненавісны ім Совецкі Саюз — ударную брыгаду сусветнага пролетарыята. І таму совецкі народ нястомна мацуе абараназдольнасць совецкай краіны, магутнасць сваіх узброеных сіл.

Фашысцкія канібалы праз сваіх подлых агентаў, гнусных здраднікаў радзімы—тухачэўскіх, убарэвічаў і якіраў, хацелі падарваць моц Чырвонай Арміі, падкапацца пад будынак абароны краіны Советаў. Знішчыўшы подлую зграю фашысцкіх шпіёнаў, ачысціўшы Чырвоную Армію ад трацкісцка-бухарынскай нечысці, совецкі народ нанёс моцнае паражэнне падпальшчыкам вайны.

Народы Совецкага Саюза імкнуцца да міру. Ім непатрэбны чужыя тэрыторыі. Совецкі ўрад настойліва і няўхільна праводзіць палітыку міру. Важнейшым аплотам гэтай палітыкі з'яўляецца наша слаўная, любімая Чырвоная Армія, сіла якой — грозная перасцярога ўсім ворагам.

Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот, падтрымліваемыя ўсім совецкім народам, моцныя яго маральным і палітычным адзінствам, гатовы ва ўсеўзбраенні сустрэць любога ворага.

І калі прыдзе грозная гадзіна, калі навальніца вайны прымусіць нас да абароны, Чырвоная Армія, узначальваемая жалезным наркомам маршалам К. Е. Варашылавым, абрушыць на ворага ўсю магутную сілу сваёй тэхнікі, усю моц сваёй арганізаванасці, рэволюцыйнай дысцыпліны, усю згуртаванасць і гераізм сваіх жалезных батальёнаў, каб знішчыць ворага на яго-ж тэрыторыі. Чырвоная Армія, калі яе прымусяць да гэтага, будзе самай нападаючай арміяй у свеце.

У дзень 20-годдзя РСЧА і Ваенна-Марскога Флота беларускі народ горача вітае сваю любімую Чырвоную Армію, яе слаўных байцоў, камандзіраў і палітработнікаў, яе выдатныя геральчныя кадры і жадае ім далейшых поспехаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

І калі партыя кіне баявы кліч, уся армія, увесь народ, як адзін чалавек, адкажа: «Есць! Мы гатовы!».

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ КАМАНДНАГА, ПАЛІТЫЧНАГА І НАЧАЛЬСТВУЮЧАГА САСТАВА РСЧА І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА ЮБІЛЕЙНАЙ МЕДАЛЛЮ „XX ГОД РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ“

22 лютага Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР у адзнаку 20-годдзя Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота ўзнагародзіў юбілейнай медаллю «XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі» 25.259 чалавек каманднага, палітычнага і начальствуючага састава Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Спісы ўзнагароджаных будуць апублікаваны ў «Ведомостях Верховного Совета СССР» і ў «Известиях Советов Депутатов Трудящихся СССР».

(БЕЛТА).

ХРОНІКА

У сувязі з 20-годдзем РСЧА і Ваенна-Марскога Флота, СНК Саюза ССР прысвоіў намесніку народнага камісара Ваенна-Марскога Флота СССР флагману 1-га ранга Смірнову П. І. ваеннае званне — флагман флота 2-га ранга.

***

У сувязі з 20-годдзем РСЧА і Ваенна-Марскога Флота, СНК Саюза ССР прысвоіў намесніку народнага камісара Ваенна-Марскога Флота СССР флагману 2-га ранга Ісакаву І. С. ваеннае званне — флагман 1-га ранга.

***

У сувязі з 20-годдзем РСЧА і Ваенна-Марскога Флота, СНК Саюза [illegible] прысвоіў начальніку паветраных [illegible] РСЧА камкору Лакціонаву А. Д. [illegible] нае званне — камандарм 2-га [illegible]

(БЕЛТА).

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ МАСКОЎСКАГА СОВЕТА

МАСКВА, 22 лютага. (БЕЛТА). Сёння вечарам у Вялікім тэатры адбылося ўрачыстае пасяджэнне Маскоўскага Совета з удзелам грамадскіх арганізацый і вайсковых часцей, прысвечанае XX гадавіне Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

У 18 гадзін 30 мінут на сцэну тэатра ўзыходзяць таварышы Сталін, Молатаў, Варашылаў, Калінін, Мікаян, Андрэеў, Чубар, Касіор, Ежоў, Эйхе, Дзімітраў, Булганін, Угараў, Будзённы, Шверінік, Мехліс, Косараў, Фрыноўскі, Шкіратаў, Сідараў і інш. Сабраўшыеся сустракаюць таварыша Сталіна і кіраўнікоў партыі і ўрада. Ахутваюць воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін! Ура Сталіну! Няхай жыве глава савецкага ўрада таварыш Молатаў! Няхай жыве нарком маршал Савецкага Саюза таварыш Варашылаў!»

Урачыстае пасяджэнне адкрывае старшыня Маскоўскага Совета тав. Сідараў. Ён гаворыць аб тым, як расла пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна армія пралетарскай рэвалюцыі, армія, створаная для абароны свабоды і незалежнасці сацыялістычнай бацькаўшчыны, як яна з разрозненых атрадаў Чырвонай гвардыі ператварылася ў магутную ўзброеную сілу.

Працяглыя бурныя апладысменты, якімі зала сустракае гэтыя словы, выражаюць усю глыбіню любві савецкага народа да яе мужных і бясстрашных сыноў, да яе таленавітых палкаводцаў, да першага маршала Савецкага Саюза, Народнага камісара абароны Клімента Варашылава.

Тав. Сідараў абвяшчае ўрачыстае пасяджэнне адкрытым.

У ганаровы прэзідыум выбіраюць таварышаў Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Калініна, Мікаяна, Андрэева, Чубара, Касіора, Жданава, Ежова, Эйхе, Петроўскага, Хрушчова, Булганіна, Дзімітрава, Тэльмана, Хозе Дыяса.

Затым слова прадастаўляецца Народнаму камісару абароны, маршалу Савецкага Саюза таварышу К. Е. Варашылаву. З'яўленне таварыша Варашылава на трыбуне сустракаецца бурнай авацыяй. Жалезны нарком абароны, любімы герой грамадзянскай вайны, выпрабаваны саратнік Леніна і Сталіна гаворыць аб вялікім і слаўным XX-годдзі, пройдзеным Чырвонай Арміяй, аб яе перамогах у барацьбе супроць белагвардзейскіх банд і інтэрвентаў. Радасна слухае зал словы народнага камісара аб несакрушымай магутнасці вялікай сацыялістычнай дзяржавы, аб магутнасці яе ўзброеных сіл, здольных разграміць любога ворага, калі ён адважыцца напасці на нашы граніцы.

Даклад таварыша Варашылава не раз перарываецца бурнымі апладысментамі.

Даклад закончан. У зал уваходзіць вялікая дэлегацыя працоўных Масквы і Маскоўскай вобласці. Тут рабочыя і работніцы, калгаснікі і калгасніцы, прадстаўнікі савецкай інтэлігенцыі.

З прамовамі выступаюць: стары стахановец маскоўскага завода «Серп і молат» тав. Чэрпанаў, старшыня калгаса імя Калініна, Мытішчанскага раёна тав. Валякіна, прэзідэнт Усесаюзнай Акадэміі навук акадэмік Комараў. Ад працоўных Масквы і вобласці яны перадаюць гарачае прывітанне гераічнай і непераможнай Чырвонай Арміі, якая несакрушымай сцяной стаіць на варце рубяжоў Савецкага Саюза, мудраму правадыру народаў вялікаму Сталіну, які нястомна клапоціцца аб умацаванні баявой магутнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Чырвонага Флота.

Пасяджэнне закрываецца.

У заключэнне адбыўся вялікі канцэрт, у якім прымалі ўдзел лепшыя сілы савецкага мастацтва і чырвонаармейскай самадзейнасці, які з выключнай яркасцю прадэманстраваў вялікі культурны рост Чырвонай Арміі. (БЕЛТА).

УРАЧЫСТЫ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА СОВЕТА

У вялікай зале Дома ўрада ўчора адбылося ўрачыстае пасяджэнне пленума Менскага гарадскога совета, прысвечанае 20-годдзю Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

У 7 гадзін вечара ўпрыгожаную святочную залу запоўнілі дэпутаты гарсовета, партыйны, прафсаюзны і савецкі актыў сталіцы БССР і прадстаўнікі чырвонаармейскіх часцей гарнізона. У глыбіні залы, сярод жывых кветак вырысоўваюцца бюсты вялікіх геніяў чалавецтва — Леніна і Сталіна. На чырвоным палотнішчы гарыць лічба «1918—1938».

Пад бурныя авацыі і працяглыя воклічы выбіраецца ганаровы прэзідыум у складзе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з любімым правадыром народаў таварышам Сталіным, а таксама тт. Дзімітрава, Тэльмана і Хозе Дыяса.

Слова для даклада аб слаўным юбілеі Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота атрымоўвае член Ваеннага совета БВА камкор тав. Голікаў.

Даклад не раз прарываўся бурнымі апладысментамі ў гонар непераможнай Чырвонай Арміі, большэвіцкай партыі і правадыра народаў таварыша Сталіна.

... Раздаюцца гукі фанфар. Пад баявы марш у залу ўваходзіць дэлегацыя часцей Менскага гарнізона. Працоўныя цёпла сустракаюць дарагіх байцоў і камандзіраў РСЧА.

Наперадзе дэлегацыі выстраіліся дзесяць чалавек. Гэта слаўныя камандзіры РСЧА, якія 20 год знаходзяцца ў яе радах і прымалі актыўны ўдзел у барацьбе супроць ворагаў савецкай краіны, на франтах грамадзянскай вайны. Выступіўшы член Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. А. А. Волкаў вітаў іх і па даручэнню Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР уручыў юбілейныя медалі ветэранам грамадзянскай вайны, палкоўніку тав. Ткачэнка.

Затым пленум віталі дэлегацыі юных піянераў, грамадскай арганізацыі Асоавіяхім і войск унутранай і пагранічнай аховы.

З вялікім натхненнем, пад доўга несціхаючыя апладысменты пленум пасылае прывітанні правадыру народаў таварышу Сталіну, главе савецкага ўрада таварышу Молатаву і жалезнаму наркому абароны таварышу Варашылаву.

У заключэнне адбыўся вялікі канцэрт чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці.

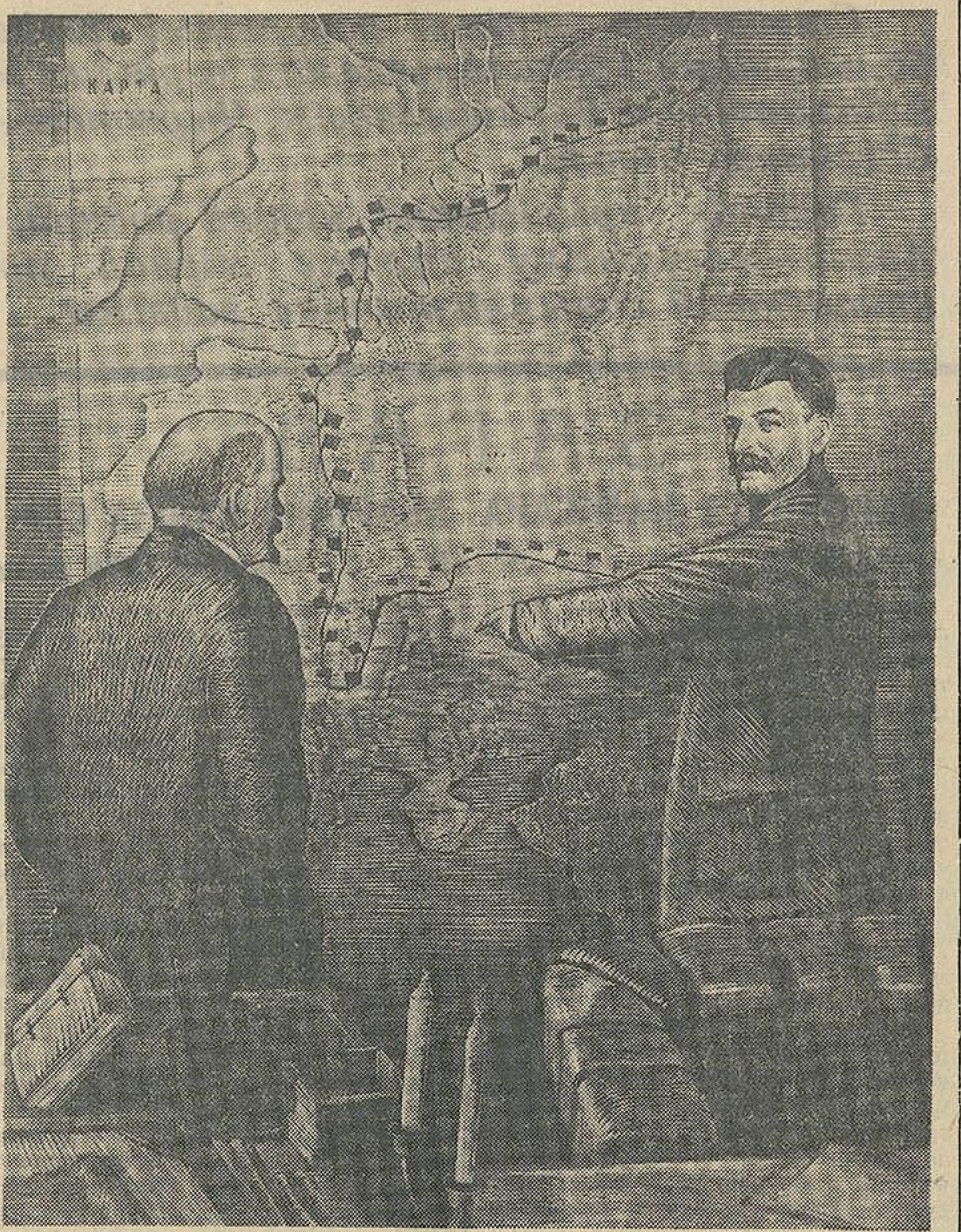

Да XX гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. НА ЗДЫМКУ: В. І. ЛЕНІН і І. В. СТАЛІН абмяркоўваюць план разгрому Дзянікіна. Гравюра П. Старанасава. (З кнігі П. Кержэнцава «Жыццё Леніна»).

РАДЫЁ З „ЕРМАКА"

МАСКВА, КРЭМЛЬ.

Тт. СТАЛІНУ, МОЛАТАВУ, ВАРАШЫЛАВУ, КАГАНОВІЧУ, КАЛІНІНУ, МІКАЯНУ, ЧУБАРУ, АНДРЭЕВУ, КАСІОРУ, ЖДАНАВУ, ЕЖОВУ, ПЕТРОЎСКАМУ, ЭЙХЕ, ХРУШЧОВУ

Воляй савецкага народа, партыі і ўрада мы былі пасланы для работы на Паўночны полюс. Мы спакойна працавалі, ведаючы, што радзіма заўсёды зможа аказаць нам дапамогу. Калі наступіў цяжкі для нас момант, параходы, самалёты, магутны ледакол былі пасланы да нас. Мы бязмежна ўдзячны партыі і Вам, дарагі таварыш Сталін, за бацькоўскія клопаты аб нас. Ваша сардэчнае прывітанне, Ваша ацэнка выкананага намі задання глыбока ўсхвалявалі нас, напоўнілі вялізарнай, непраходзячай радасцю. У Вас, таварыш Сталін, шчасце савецкага народа, Вы — наша гордасць і любоў. Мы заўсёды гатовы выканаць любое Ваша заданне, быць вернымі сынамі савецкага народа.

ПАПАНІН, КРЭНКЕЛЬ, ШЫРШОЎ, ФЕДАРАЎ.

СЛАВА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ЧЫРВОНАМУ ФЛОТУ

У нашай краіне кожны рабочы, кожны калгаснік, кожны інтэлігент стаіць у радах Чырвонай Арміі, гатовы ў любы момант стаць на абарону сваёй радзімы. Чырвоная Армія і Флот — мільёны працоўных Савецкага Саюза. Гэта—магутная непераможная сіла.

XX-годдзе Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота — вялікае свята народаў савецкай зямлі, вызваленых ад гнёту і эксплаатацыі.

Ад Паўночнага полюса да Паміра гораць удзячныя сэрцы ўсіх сыноў, праслаўленых у баях грамадзянскай вайны, і колер гэтага сцяга не памеркне ніколі.

Слава Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскому Флоту, выкаваным у агні рэвалюцыі Сталіным і Варашылавым.

ПАПАНІН, КРЭНКЕЛЬ, ШЫРШОЎ, ФЕДАРАЎ.

Борт «Ермака», 22 лютага.

ГРОЗНАЯ, НЯЗЛОМНАЯ СІЛА

Ва ўмовах капіталістычнага акружэння савецкая краіна павінна быць заўсёды напагатове, увесь час клапаціцца аб умацаванні сваёй абараназдольнасці.

За перыяд часу з 1924 па 1926 год таварышамі Фрунзе і Варашылавым была праведзена найвялікшая работа па разгортванню Чырвонай Арміі, па ўзмацненню яе магутнасці.

У рэзультаце — Чырвоная Армія да свайго дзесяцігоддзя (1928 г.) уяўляла сабою моцную баявую сілу, якая магла даць знішчальны адпор усякаму ворагу.

На Далёкім Усходзе ў 1929 годзе адзін з яе перадавых атрадаў — Асобая Чырвонасцяжная Далёкаўсходняя Армія—на справе даказала сваю баявую гатоўнасць і палітычную ўстойлівасць.

Перыяд 1928 — 1937 гадоў — гады першай і другой сталінскіх пяцігодак. Партыя большэвікоў і савецкая ўлада прыклалі ўсе намаганні, каб умацаваць абараназдольнасць краіны і ўзброіць Чырвоную Армію навейшай тэхнікай, самымі сучаснымі відамі зброі.

«У рэзультаце гэтай работы Чырвоная Армія ўсё больш ператвараецца ў армію моцную, ... сучаснай тэхнікі, у армію, якая ўзброена ўсімі відамі баявой тэхнікі...» (К. Е. Варашылаў. «Артыкулы і прамовы», стар. 571—572).

Сучасная Чырвоная Армія на ўзроўні армія часоў грамадзянскай вайны.

«Чырвоная Армія мае цяпер магутныя сродкі, якімі яна не мела раней. Чырвоная Армія мае шматлікія сучасныя кулямёты ўсіх відаў... Чырвоная Армія ўзброена цяпер у дастатковай колькасці ўсімі відамі артылерыі, пачынаючы з процітанкавай і танкавай артылерыі, батальённых і палкавых гармат, лёгкай палявой артылерыі, зенітнай артылерыі, канчаючы цяжкай дальнебойнай артылерыяй.

...Чырвоная Армія раней не мела танкаў... Сучасная Чырвоная Армія мае тысячы танкаў розных відаў і прызначэння, якія з'яўляюцца магутнымі баявымі машынамі.

... Цяпер Чырвоная Армія валодае тысячамі навейшых самалётаў: быстраходных бамбардыроўшчыкаў, скарасных знішчальнікаў, разведчыкаў і штурмавікоў, створаных совецкімі інжынерамі і рабочымі. Совецкая краіна мае цяпер першакласную паветраную армію, якая расце і ўмацоўваецца з кожным годам, з'яўляючыся грозным папярэджаннем для ворагаў совецкага народа». (З тэзісаў ЦК ВКП(б) да 20-годдзя РСЧА і ВМФ).

У якой ступені вырасла за гэтыя годы тэхнічная магутнасць Чырвонай Арміі, можна навочна пераканацца на парадах у сталіцы і ў іншых вялікіх гарадах Совецкага Саюза. Так, парад часцей Чырвонай Арміі ў дні XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі паказаў яркую карціну сілы і магутнасці нашай роднай Чырвонай Арміі. Вось стройнымі шарэнгамі ідзе пяхота, узброеная не толькі вінтоўкамі, але і скарастрэльнымі кулямётамі. На добрых конях скача кавалерыя, таксама высока аснашчоная сучаснымі тэхнічнымі сродкамі. У строгім раўненні рухаюцца браневікі, танкі, закаваныя ў непранікальную браню, машыны розных тыпаў і прызначэння. Бясшумна рухаюцца матары... заваныя часці. Падраздзяленні проці... паветранай абароны дэманструюць на... шу гатоўнасць разграміць любога ва... ветранага ворага. З грукатам і шумам магутныя лавінай кацяцца па плошчы грозная механізаваная артылерыя ро... каў і іншых відаў баявой тэхнікі з... звешча з гудам магутнай авіяцыйна... эскадрыльяў. У 20-годдзе Вялікай... сацыялістычнай рэвалюцыі ў Маскве... паветраным парадзе прымалі ўдзе... сотні скорасных самалётаў бамбар... ровачнага, знішчальнага і разведчаль... тыпаў.

Побач з ростам тэхнічнай магутнасці Чырвонай Арміі няўхільна расце... работа па ўдасканаленню кадраў... камандзірскага і начальніцкага складу... гэты час значна павялічыўся процэнт... камандзіраў і начальнікаў, якія маюць... вышэйшую ваенную адукацыю. Каманд... ны і начальніцкі склад ... ... упартую работу па павышэнню сваёй... кваліфікацыі, па авалоданню складаной... найноўшай ваеннай тэхнікай. ... Чырвонай Арміі за годы першай і другой сталінскіх пяцігодак. Так... ... ... добры ...

За апошнія гады тысячы байцоў, ка... інжынераў і палітработнікаў, ваенн... інжынераў і многіх тысячаў рад... ... ... Савецкага Саюза. Чырвоная Армія мае цяпер дзесяткі лепшых сыноў народа — Герояў Совецкага Саюза, якімі ганарыцца ўся наша краіна.

Нашы выдатныя кадры і наша ваенная тэхніка ва ўзаемадзеянні ўяўляюць сабою наймагутную сілу.

«Мы цвёрда ўпэўнены, што калі ўсю гэту тэхніку прыдзецца памножыць на выдатныя кадры, якія мы маем у радах Чырвонай Арміі, на наш большэвіцкі, рабоча-сялянскі камандны састаў, на цудоўных нашых байцоў, на нашых слаўных пехацінцаў, кавалерыстаў, артылерыстаў, танкістаў, інжынераў, лётчыкаў, маракоў, на ўсю магутнасць і большэвіцкую ўпартасць пролетарыята і калгаснікаў вялікай краіны, якія жадаюць пабудаваць соцыялізм, — атрымаецца такая сіла, супроць якой не ўстаіць ніякая інтэрвенцыя». (Варашылаў).

За апошнія годы былі ўмацаваны марскія сілы Балтыйскага і Чорнага марэй, створана надзейная абарона нашых марскіх граніц на Поўначы і Ціхім акіяне. На вучэннях, у доўгіх плаваннях, летам і восенню 1937 года нашы чырвонафлотцы паказалі высокую вывучку і адвагу. Наш флот мае багацейшую крыніцу вылучэння маладых, добра абучаных і бязмежна адданых соцыялістычнай радзіме кадраў.

Да свайго дваццацігоддзя Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія стала наймагутнай арміяй у свеце. Сілу і магутнасць яе не могуць адмаўляць нават нашы ворагі.

Г. ШЫГАЛІН.

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ— АРМІЯ НАРОДА

★
Е. ШЧАДЗЕНКА,
намеснік народнага камісара абароны СССР—армейскі камісар 2-га ранга.
★ ★ ★

Адной з важнейшых умоў перамогі пролетарскай рэволюцыі было стварэнне яе ўзброеных сіл, да канца ёй адданых, дысцыплінаваных і арганізаваных, актыўных і самаадданых.

Ужо першыя атрады Чырвонай гвардыі заваявалі сабе найглыбейшыя сімпатыі шырокіх мас працоўных. Народ перастаў баяцца чалавека з ружжом, бо гэты чалавек самаадданна змагаўся за кроўныя інтарэсы шырокіх народных мас.

Выступаючы 24 студзеня 1918 года на III Усерасійскім З'ездзе Советаў, В. І. Ленін гаварыў:

«... тая агітацыя, якую вядуць простыя, неадукаваныя людзі, калі яны расказваюць аб тым, што чырвонагвардзейцы накіроўваюць усю магутнасць супроць эксплуататараў, — гэта агітацыя непераможна. Яна абыйдзе мільёны і дзесяткі мільёнаў і трывала створыць тое, што французская Комуна XIX в. пачала ствараць, але стварыла толькі на кароткі прамежак, таму што яна была разгромлена буржуазіяй, — створыць соцыялістычную Чырвоную Армію...» (**В. І. Ленін.** Творы. Том XXII, стар. 211).

І партыя большэвікоў пабудавала гэтую армію. Ленін і Сталін пеставалі яе, іх лепшыя саратнікі Варашылаў, Фрунзе, Кіраў, Орджанікідзе, Куйбышэў пераможна вялі яе дывізіі праз гарніла грамадзянскай вайны, дзесяткі такіх легендарных герояў з народа, як Чапаеў, Шчорс, Пархоменка, выраслі ў яе радах. Партыя пасылала ў Чырвоную Армію тысячы большэвікоў, якія арганізавалі, выхоўвалі і згуртоўвалі чырвонаармейцаў. Працоўныя аддавалі Чырвонай Арміі сваіх сыноў, каб абараняць заваяванні Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

Так на франтах грамадзянскай вайны ...двалася і кроўю замацоўвалася не...ннае адзінства Чырвонай Арміі са народам.

...інуты самага цяжкага напру... франтах у Чырвоную Армію ...ініцыятыве ўступалі сотні і ... працоўных. Немагчыма пералічыць усяго таго, што рабілі працоўныя і чым афяравалі яны, дапамагаючы сваёй Чырвонай Арміі. Напружана працаваўшы тыл не толькі забяспечваў армію матэрыяльна, ён умацоўваў маральнае становішча часцей сваім моцным адзінствам з Чырвонай Арміяй.

Армія і народ упершыню сталі адзінай сілай.

«**Першая і асноўная асаблівасць нашай Чырвонай Арміі,** — гаварыў таварыш Сталін у прамове, прысвечанай дзесятай гадавіне Чырвонай Арміі, — **заключаецца ў тым, што яна ёсць армія вызваленых рабочых і сялян, яна ёсць армія Кастрычніцкай рэволюцыі, армія дыктатуры пролетарыята...**»

Гэта адзінства Чырвонай Арміі са сваім народам, так ярка праяўленае і прывёўшае да перамогі ў грамадзянскай вайне, не менш ярка праяўлялася і ва ўсе наступныя годы. Не было ні аднаго важнага гаспадарчага і палітычнага мерапрыемства ў нашай краіне, у ажыццяўленні якога Чырвоная Армія не прымала-б гарачага ўдзелу разам з усімі працоўнымі.

Не адгароджаная ад свайго народа ніякімі перагародамі, Чырвоная Армія ішла з ім у ногу на ўсім гістарычным шляху будаўніцтва соцыялізма.

Адзінства Чырвонай Арміі з працоўнымі з надзвычайнай сілай было прадэманстравана ў дні вялікага народнага ўздыму — у час абмеркавання і вывучэння Сталінскай Канстытуцыі і першых выбараў у Вярхоўны Совет СССР. Чырвоная Армія актыўна ўдзельнічала ва ўсёй перадвыбарчай кампаніі. Тысячы чырвонаармейскіх агітатараў неслі сталінскае слова ў калектывы працоўных, на заводы і ў калгасы. Разам з усім народам, Чырвоная Армія вылучала яго лепшых прадстаўнікоў кандыдатамі ў Вярхоўны Совет СССР, абмяркоўвала гэтыя кандыдатуры і галасавала за іх. Згуртаваная вакол партыі Леніна—Сталіна, Чырвоная Армія сотнямі тысяч сваіх галасоў падтрымала неразрыўны блок комуністаў і беспартыйных і з энтузіязмам галасавала за яго кандыдатаў. 65 ваеннаслужачых выбраны ў Вярхоўны Совет СССР. Ці гэта не бліскучы доказ таго, з якой павагай, з якой любоўю адносяцца працоўныя нашай краіны да сваёй роднай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі!

Баец Чырвонай Арміі — сын народа — носіць на сабе ўсё яго благароднейшае аблічча. Ён смелы і адважны, як наш гераічны народ, ён гэтакжа горача любіць сваю радзіму, як наш народ, ён гэтак-жа аддан справе Леніна—Сталіна, як наш народ. Чырвонаармеец — гэта ўвасабленне чэснасці і благародства, самаадданага выканання свяшчэннага абавязку абароны бацькаўшчыны. Ён стаіць на ганаровым пасту. Вось чаму так вяліка цяга нашай моладзі служыць у радах Чырвонай Арміі.

Дні чарговых прызываў у нашай краіне ператварыліся ў народныя святы. Гэтага не ведае і ніколі не будзе ведаць ні адна буржуазная краіна. Юныя патрыёты нашай краіны задоўга да тэрмінаў прызыву добраахвотна вывучаюць розныя спецыяльнасці, якія спатрэбяцца ім у радах арміі, вучацца страляць, прымаць меры проціпаветранай хімічнай абароны. У апошні прызыў адна толькі Маскоўская вобласць дала арміі 169 снайпераў, 4.500 варашылаўскіх стралкоў 2-й ступені, 22.000 варашылаўскіх стралкоў 1-й ступені, многа лётчыкаў, 100 парашутыстаў, 200 планерыстаў, тысячы значкістаў.

Масавы характар носіць адмаўленне ад ільгот, па якіх маладыя людзі маглі-б не прызывацца.

Два браты Белагуравы — Аляксандр і Іван — служаць у Ваенна-Марскім Флоце. Іх трэцяга брата — Дзмітрыя—сямейнага, камісія рашыла аслабаніць. Тады жонка яго, Еўдакія, падала заяву з просьбай зняць ільготу і прызваць Дзмітрыя ва флот.

У гэтым-жа годзе павінен быў атрымаць ільготу прызыўнік слесар Нікалай Яноўскі. Яго 70-гадовы бацька прышоў з жонкай у ваенкамат і заявіў:

— Мы не хочам мець ільготы. Наш сын павінен быць байцом доблеснай Чырвонай Арміі. Калі вы пазбавіце яго гэтага ганаровага абавязку, вы глыбока пакрыўдзіце нас, і мы вымушаны будзем скардзіцца таварышу Варашылаву.

Калісьці працоўныя праважалі сваіх дзяцей у старую армію са слязьмі і прычытаннямі. А вось што сказала маці, праважаючы ў Чырвоную Армію свайго сына Сямёна Конзычакава, калгасніка улуса Сіры, у Хакасіі:

— Каля нашага ўлуса ўжо даўно няма ваўкоў, але я бачу, як гараць іх вочы, як ззяюць кроўю іх гнілыя зубы — яны рыскаюць каля граніц нашай радзімы. Сын, убачыш ваўка, — страляй яму ў вока.

У якой яшчэ краіне, у якую яшчэ армію так праважаюць сваіх дзяцей!

У Асобай Чырвонасцяжнай Далёкаўсходняй Арміі служаць чатыры сыны Дзмітрыя Фёдаравіча Міхеева, калгасніка арцелі «12-я гадавіна Кастрычніка», Барышскага раёна, Куйбышэўскай вобласці. Шчаслівы бацька, выхаваўшы адданых сваёй радзіме патрыётаў, прасіў стварыць з яго сыноў танкавы экіпаж. Яго жаданне выканана, і цяпер уся армія, уся краіна з захапленнем глядзіць на гэты Міхееўскі танк — сінонім моцнай абароны радзімы, сінонім краіны, дзе кожная сям'я — ячэйка абароны.

З найвялікшай увагай, клопатамі і радасцю сочыць уся наша краіна за тым, як жыве, вучыцца і расце Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот.

Радасныя дні наступаюць у гарадах і сёлах, калі пачынаюцца асеннія і зімовыя тактычныя вучэнні і манеўры часцей Чырвонай Арміі. Многія тысячы працоўных глядзяць тады на бліскучую баявую вывучку войск сваёй роднай арміі, кожны калгас, кожны двор з гарачай любоўю сустракае дарагіх гасцей. Звычайным стала з'явішча, калі ў адзнаку прыходу манеўруючых войск калгасы датэрмінова выконваюць свае работы і дзяржаўныя заданні.

З яшчэ большай увагай і радасцю сочыць наш народ за тым, як яго ўзброеныя сілы выконваюць свой свяшчэнны абавязак абароны бацькаўшчыны. У дні канфлікта на Кітайска-Усходняй чыгунцы, у 1929 г., Асобая Чырвонасцяжная Далёкаўсходняя Армія была літаральна наводнена просьбамі прыняць у свае рады добраахвотнікаў. З усіх куткоў Совецкага Саюза байцам Асобай ішлі падарункі, прыязджалі дэлегацыі з прывітаннямі.

Працоўныя пільна сочаць за становішчам абароны нашых граніц. З задаволеннем даведваюцца працоўныя аб кожным гераічным учынку нашых слаўных пагранічнікаў. Але гераізм пагранічнікаў выклікае не толькі пачуццё захаплення і гордасці. Калі ў баі з япона-маньчжурамі загінуў герой Валенцін Кацельнікаў, на яго месца добраахвотна прыбыў з Данбаса Пётр. Другога загінуўшага героя — Сямёна Лагоду таксама замяніў брат Іван. Калі загінуў ад рук бандытаў доблесны баец Міхаіл Далгаполаў, на яго месца прыбыла пяць добраахвотнікаў-аднавяскоўцаў: Панкратаў, Бучанаў, Горэў, Чэрных і Смышляеў. Брат за брата, зямляк за земляка! Дзе яшчэ, у якой краіне магчым такі звычай, такі закон — закон кроўнага родства паміж арміяй і народам!

Выдатным сведчаннем наймацнейшага яднання паміж арміяй і народам з'яўляецца тая практычная дапамога, якую аказваюць працоўныя пагранічных раёнаў у ахове граніц. Уся краіна ведае прыклады гэтай самаадданай, пільнай дапамогі, калі нават старыкі, жанчыны і дзеці затрымліваюць шпіёнаў і дыверсантаў. На нашых граніцах стварыўся суцэльны фронт патрыётаў соцыялістычнай радзімы.

Узаемная сувязь арміі і народа не абмяжоўваецца толькі рознастайнай практычнай дапамогай, якую аказваюць арміі працоўныя. Сама Чырвоная Армія заўсёды гатова аказаць падобную-ж дапамогу рабочым і калгаснікам. Многія кілометры дарог, многія кілометры тэлефонных і тэлеграфных ліній, сотні мастоў і калодзежаў пабудаваны чырвонаармейцамі. Не раз вайсковыя часці гераічна змагаліся са стыхійнымі няшчасцямі, і колькі каштоўнейшых жыццяў выратавана чырвонаармейцамі! Байцы актыўна дапамагаюць калгаснікам у сельскагаспадарчых работах, у рамонце інвентару.

Маладыя людзі праходзяць у Чырвонай Арміі выдатную баявую і палітычную школу. Армія дае ім моцную палітычную загартоўку ў духу ідэй партыі Леніна — Сталіна, выхоўвае ў іх мужнасць і волю, узбройвае іх вялікім культурным багажом, прывівае ім навыкі жалезнай дысцыпліны і большэвіцкай арганізаванасці. Закончыўшы сваю службу ў арміі, маладыя людзі варочаюцца дамоў вырасшымі на галаву. Як правіла, яны становяцца стаханаўцамі вытворчасці, арганізатарамі калгаснай працы, перадавымі ўдзельнікамі соцыялістычнай будоўлі на ўсіх яе ўчастках.

Велізарны слой нашага дзяржаўнага і грамадскага актыва вырас іменна з асяроддзя чырвонаармейцаў-адпускнікоў. Так бліскучай падрыхтоўкай кадраў адказвае Чырвоная Армія на ўсе клопаты народа аб ёй. Так яшчэ больш умацоўваецца яе кроўная сувязь з народам.

Тав. Варашылаў на Усесаюзнай нарадзе стаханаўцаў 17 лістапада 1935 года гаварыў:

«Мы, большэвікі, вучні Леніна і Сталіна, ніколі не сумняваліся ў нашай канчатковай перамозе. Цяпер калі сілы нашы ўдзесяцярыліся, мы зусім і не ставім пытання, ці пераможам мы ворага, ці не. Пераможам безумоўна. Зараз не ў гэтым ужо справа. Зараз пытанне ставіцца так: якой цаной, якімі намаганнямі, якімі афярамі мы пераможам? **Я асабіста думаю, — так думае таварыш Сталін, так думае таварыш Орджанікідзе, увесь наш ЦК і Урад, — што мы павінны перамагчы ворага, калі ён адважыцца на нас напасці, малай кроўю, з затратай мінімальных сродкаў і магчыма меншай колькасці жыццяў нашых слаўных байцоў».**

Ва ўмацаванні сувязі народа з арміяй — крыніца яе магутнасці. Народ акружае сваю армію бязмежнай любоўю. Пачынаючы з легендарнага палкаводца, маршала Совецкага Саюза тав. Варашылава, і канчаючы радавым байцом, уся Чырвоная Армія займае ганаровае месца ў сэрцы кожнага рабочага і калгасніка, у сэрцы кожнага працоўнага.

«А што значыць любоў народа да сваёй арміі? — гаварыў таварыш Сталін у прамове, прысвечанай дзесятай гадавіне Чырвонай Арміі. — Гэта значыць, што такая армія будзе мець наймацнейшы тыл, што такая армія з'яўляецца непераможнай». (**І. Сталін.** «Аб трох асаблівасцях Чырвонай Арміі»).

Не раз ужо адчувалі ворагі на сваёй скуры ўдары Чырвонай Арміі — самай моцнай арміі ў свеце. У нашы дні яны панеслі яшчэ адно жорсткае паражэнне, калі слаўная совецкая разведка выкрыла гамарнікаў, тухачэўскіх і якіраў—подлую агентуру фашызма— і знішчыла іх.

Чырвоная Армія разам з усім народам яшчэ больш завастрыла сваю пільнасць і стала ад гэтага яшчэ мацней. Калі ворагі асмеляцца зноў напасці на СССР, моцна згуртаваная вакол партыі Леніна — Сталіна, кіруемая першым маршалам Совецкага Саюза Кліментам Ефрэмавічам Варашылавым, Чырвоная Армія нанясе ім сакрушальныя ўдары на іх зямлі, у іх водах і паветры.

«Наша Армія існуе не для нападу, але толькі да моманту нападу ворага на нашу Радзіму. Яна будзе самай нападаючай з усіх калі-небудзь нападаўшых армій, калі вораг яе прымусіць да гэтага» (**Варашылаў**).

МАГУТНАЯ, ГРОЗНАЯ ТЭХНІКА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ—У ВЕРНЫХ, НАДЗЕЙНЫХ РУКАХ

* * *

СЛАЎНЫЯ ТАНКІСТЫ

Шматмільённы народ нашай сацыялі- …най радзімы ўрачыста адзначае …цатую гадавіну слаўнай, непера- …най Чырвонай Арміі і Ваенна-Мар- …га Флота, якія пільна ахоўваюць …ую працу грамадзян вялікага Са- …га Саюза.

…ша краіна непераможная. Створа- …ны совецкім народам, пад кіраўніц- … слаўнай большэвіцкай партыі, …есная Чырвоная Армія і Ваенна- …кі Флот узброены першакласнай …кай. Я, як прадстаўнік танкавых …ей Чырвонай Арміі, хачу раска- … аб гэтых выдатных машынах, …раных на совецкіх заводах рукамі …га рабочага класа.

…юнацтва я любіў машыну. Завет- …маёй марай было — авалодаць …данай тэхнікай. І вось, у 1934 го- …мяне прызвалі ў Чырвоную Армію …іравалі ў танкавую часць. Упар- …вучаў я машыну, з кожным днём … веды маладога танкіста. Хутка …даверылі сталёвую машыну — вы- …ы танк.

…памінаю манеўры БВА ў 1936 … Наша танкавая часць пры- … актыўны ўдзел у вялікіх і скла- …х паходах. Пройдзены былі сотні …метраў праз лясы і балоты. Без …пынку танкі хадзілі ў «бой», ад- …ючы «ворага». Велізарныя сталё- … крэпасці без малейшай затрымкі …скоквалі канавы, успаўзалі на ўз- …па, пераплывалі глыбокія рэкі і …ы, якія сустракаліся на баявым …у. Усюды танк і яго выдатны ма- … вытрымлівалі складанейшы экза- … хутка выконваючы баявыя задан- …мандавання часці.

…та толькі невялічкі эпізод з жыц- …слаўных танкістаў. Ён сведчыць аб …ўнай тэхніцы, якою ўзброіў со- … народ сваю любімую Чырвоную …ю і Ваенна-Марскі Флот.

…вам з ростам краіны выраслі ад- …я справе соцыялізма гарачыя пат- …ы нашай радзімы — адважныя … Чырвонай Арміі і Ваенна-Мар- … Флота, — байцы, камандзіры і …работнікі. Іх выхавала наша …эвіцкая партыя, вялікі і мудры …адыр працоўных усяго свету тава- … Сталін. Совецкія людзі, авало- …ыя складанай тэхнікай, пакажуць … ў баях з ворагам.

…ава Чырвонай Арміі і Чырвонаму …у!

…ава першаму маршалу Совецкага …а, жалезнаму пралетарскаму пал- …цу, дэпутату беларускага народа …ышу Варашылаву!

…ава вялікай партыі Леніна — …іна — арганізатару і кіраўніку не- …можнай Чырвонай Арміі і Ваенна- …кога Флота!

…ава арганізатару соцыялістычных …мог у нашай краіне — роднаму …ку і другу вялікаму Сталіну!

Д. Я. НАВІЦКІ,

дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, лейтэнант Чырвонай Арміі.

Зімнія вучэнні артылерыстаў. НА ЗДЫМКУ: на наглядальным пункце батарэі. Лейтэнант З. І. МУДРЫЧЭНКА ўказвае арыентыры малодшаму камандзіру Н. П. СУБОЦІНУ. Фото А. Іоселевіча (СФ).

ЭДЗІ АГНЯЦВЕТ

КУЛЯМЁТЧЫЦА ТАНЯ

Яе называлі папростаму — Танькай,
Было ёй семнаццаць з паловаю год.
Дружыла яна з баявою тачанкай
І ўтомы не ведаў яе кулямёт.
Любіміца,
ясная гордасць атрада,
Стройнейшай была ад карэльскай сасны.
Яе паважалі за смеласць і радасць,
Аб ёй як нявесце нямала хто сніў...

Праходзілі стэпам гарачым, пясчаным,
Навокал ні кроплі празрыстай вады.
Гарэлі на целе глыбокія раны,
І вочы пясок выядаў, нібы дым.

Тады кулямётчыца Таня спявала,
У песнях—прасторы казацкія, Дон.
Падцягвалі хлопцы...
Нестрыманым валам
За эскадронам ішоў эскадрон.

Прад гэтаю сілай буруны нямелі.
— А ну, сцеражыся, падлюга Красноў!
— Мы шчасце здабудзем,
бо шчасця не мелі!
І Танька па белых
страляла ізноў.
— Хутчэй мне, хутчэй падавайце
патроны!..
І зоркія вочы
ўглядаюцца ў шлях:
— Царыцын у сталінскіх, верных
руках!..
— Мы сэрцам, мы
кроўю сваёй абаронім
Наш родны, авеяны славаю сцяг!..

* * *

ГОРДЫЯ СОКАЛЫ КРАІНЫ СОЦЫЯЛІЗМА

Кожны год у ваенна-паветраныя сілы Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі прыходзіць новае папаўненне. Гэта амаль цалкам — моладзь, пераважна комсамольцы. Мы штодзённа адчуваем, што ленінскі комсамол шэфствуе над паветраным флотам. Большасць лётчыкаў у нас — байцоў і камандзіраў — гэта комсамольцы, маладыя, адважныя людзі, гарачыя патрыёты сваёй радзімы, заўсёды гатовыя на любы подзвіг у славу краіны Советаў. Комсамол не дарэмна двойчы чырвонасцяжны. Ён даў і зараз дае сотні і тысячы лепшых сваіх членаў у рады паветранага флота.

Вось комсамолец Козараў. Ён лятае без аварыі і здарэнняў, глыбока ведае машыну, па-майстэрску лятае. За поспехі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы ўзнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

Выхаванец комсамола — зараз член партыі Дземідаў узнагароджан ордэнам Леніна за выдатныя поспехі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы, дысцыплінаваны, аддадзены партыі Леніна — Сталіна.

Лётчык Чэрвоткін Нікалай Матвеевіч выдатна арганізаваў камандную вучобу. Ён сам добры лётчык-інструктар. За выдатныя поспехі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы падраздзяленняў і часці ўзнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

Комсамолец — кандыдат у члены партыі Паноў А. Б. толькі з 1936 г. пачаў лятаць на самалёце. Ён 1914 г. нараджэння, а ўжо мае цэлы рад падзяк і заахвочванняў па часці. З'яўляецца рэдактарам насценгазеты часці.

Камандзір Каласкоў Н. Н. дабіўся выдатных паказальнікаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы байцоў і камандзіраў свайго падраздзялення. Ён— выдатны лётчык і такіх-жа майстраў лётнай справы выхоўвае з байцоў. Нядаўна ён праводзіў пералёт у складанейшых метэаралагічных умовах. Усе самалёты дакладна па раскладу правялі ўвесь рэйс, за што ўвесь атрад атрымаў выдатную ацэнку наркома абароны маршала Совецкага Саюза Клімента Ефрэмавіча Варашылава.

У палёце ні адзін механізм не адмовіў у рабоце, ні адзін вінцік не падвёў лётчыка. Тэхнік тав. Рулёў заўсёды ўтрымлівае зброю ў выдатным становішчы і лётны склад, выконваючы заданне, заўсёды пераконан у тым, што зброя будзе працаваць безадмоўна. Не было ні аднаго выпадку, каб была якая-небудзь непаладка.

Тое-ж самае можна сказаць і аб тав. Зайцаву. За выдатныя поспехі па ўмацаванню абараназдольнасці краіны ён узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

Можна пералік такіх выдатных людзей — адважных лётчыкаў прадоўжыць. Але і гэтага дастаткова, каб пераканацца ў баявых якасцях людзей нашай авіяцыі.

Нашы лётчыкі не маюць сабе роўных у свеце. Імёны лепшых прадстаўнікоў нашай авіяцыі вядомы далёка за межамі нашай вялікай краіны. Увесь свет ведае легендарныя подзвігі герояў Громава, Чкалава, Вадап'янава, Спірына і дзесяткаў іншых сыноў совецкага народа.

Толькі ў нашай краіне пераможнага соцыялізма, дзе партыя большэвікоў, вялікі Сталін, як клапатлівы садоўнік вырашчвае мільённы актыў будаўнікоў соцыялістычнага грамадства, магчыма нараджэнне такіх герояў. А герояў у нас не дзесяткі і сотні чалавек. У нас іх мільёны. Увесь вялікі совецкі народ, узначальваемы партыяй Леніна—Сталіна — гэта гераічны народ, выхаваны і загартаваны ў найвялікшых класавых баях за новы свет, за комунізм, за радасць і шчасце для ўсяго чалавецтва.

Нашы лётчыкі лятаюць на машынах, зробленых нашай вялікай соцыялістычнай радзімай, сваімі ўласнымі рукамі і са сваіх уласных матэрыялаў.

Нашы самалёты — лепшыя ў свеце. Толькі совецкія машыны, кіруемыя нашымі лётчыкамі, маглі двойчы праляцець праз непрыступны Паўночны полюс з Еўропы ў Амерыку. Толькі нашы совецкія машыны з нашымі совецкімі людзьмі змаглі заваяваць Полюс і з такім поспехам закончыць складанейшую работу па заваяванню Полюса.

За адзін толькі 1937 год лётчыкамі нашай краіны ўстаноўлена 97 сусветных і міжнародных рэкордаў. Залатая медаль за выдатнейшыя поспехі ў галіне авіяцыі належыць нам. Недалёк той час, калі ўсе да аднаго, зарэгістраваныя авіяцыйныя рэкорды будуць належаць нам, краіне Советаў.

Наша авіяцыя, створаная за годы соцыялістычнага будаўніцтва рукамі рабочых і сялян пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна моцна стаіць і надалей будзе стаяць на абароне заваёў Вялікай соцыялістычнай рэвалюцыі.

Палкоўнік ДЗЯНІСАЎ.

Дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, Герой Совецкага Саюза.

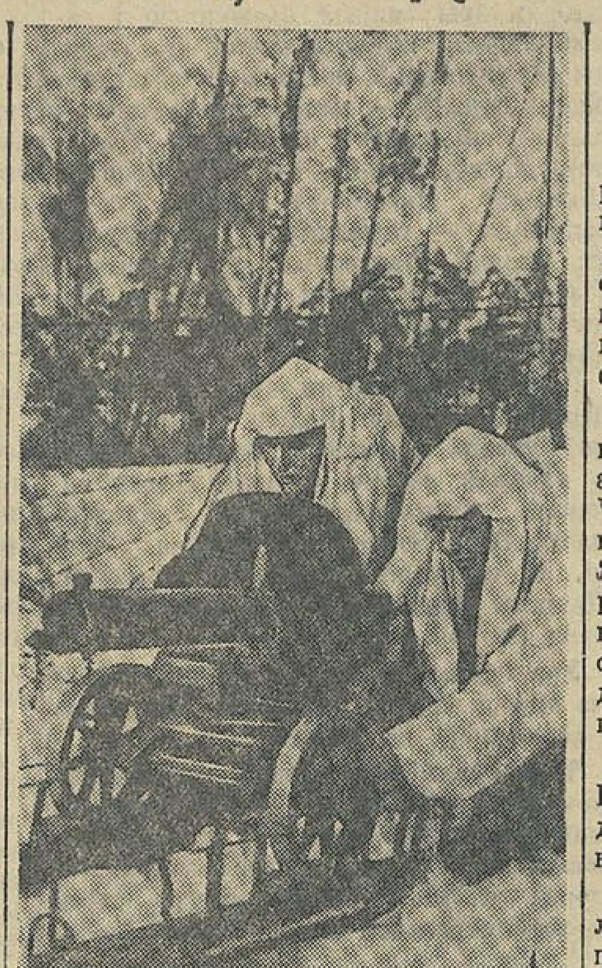

Зімнія тактычныя вучэнні ў Н-скай вайсковай часці. На кулямёце тт. А. І. САФОНАЎ і В. І. МАЛЯЎКІНА. Фото С. Грыва.

Я. БАВІН

Лінкор «Парыжская Камуна»

СІЛА

Хай мяне хто запытае,
Што на свеце ўсіх мацней,
Я скажу: радзіма наша,
Няма сілы, роўнай ёй.
Непрыступныя граніцы
У радзімы, дзе жыве
У Маскве — яе сталіцы —
Самы мудры чалавек,
Дзе багацце ўсюды поўна,
Льецца радасць цераз край,
Дзе ўсім працоўным
Шчасця светлая зара.
Хай памкнецца люты вораг
Хмары чорныя вайны
Разгарнуць па-над прасторам,
Поўным шчасця і вясны—
Кіне [illegible] кліч:
«Да зброі!»
Голас партыі тады,
І гатовыя да бою
Выйдуць стройныя рады.
Заблішчаць у полі чыстым
Нашай конніцы клінкі,
Дружна выйдуць танкісты
Мяць фашысцкія палкі.
А ў вышынях самалёты
Прагрымяць матораў гул,
адважныя
пілоты
Нашу славу
ўзнясуць.
Грозна задымяць лінкоры
Над прасторам
сініх вод.
Маладыя ваенморы
Рушаць ў баявы
паход.
Хай плады
соцыялізма
Наліваюцца
мацней!
Дарагой маёй
айчызны
Не знайсці нідзе
мацней.

Пераклад з рускага.

* * *

ЛЕЙТЭНАНТ АРТЫЛЕРЫІ

Бацькоў сваіх Васіль Спірыдонавіч Герасько не памятае. Адно вядома, бацькі загінулі на Заходняй Сібіры, батрачачы ў кулакоў і рана прадставілі свайму сыну права на самастойнае існаванне. Адвечны батрак — вось што ў пачатку магло быць занесена ў біяграфію лейтэнанта Герасько.

У 1920 г. вясковы пастух мяняе ірваную вопратку батрака на чырвонаармейскую шынель, становіцца байцом Чырвонай Арміі і ўдзельнічае ў аперацыях па ліквідацыі паўстання кулакоў. Яму было тады не болей 15 год, але па росту і сіле Васіль выглядаў сапраўдным байцом. У 1921 г. канчаецца яго служба: [illegible]. І ён зноў уходзіць батрачыць. А потым ідзе на вытворчасць.

У 1927 г. — у год прызыву ў армію,— Герасько зноў з радасцю ўступае ў рады РСЧА, а ў 1928 г. ён ужо малодшы камандзір артылерыйскай часці.

У 1929 годзе, на Далёкім Усходзе белакітайскія бандыты і іх японскія гаспадары справакавалі канфлікт, [illegible] на свяшчэнныя граніцы соцыялістычнай радзімы. [illegible] камандзір Герасько, накіроўваецца да маньчжурскай граніцы.

Гаўбічная батарэя, у якой адной з гармат камандуе Герасько, рухаецца па [illegible]. Байцы гараць жаданнем схапіцца з праціўнікам, паказаць сілу Чырвонай Арміі. [illegible]

Заўтра бой з белакітайскімі бандытамі, [illegible] Герасько гатова да экзамена. У ноч перад боем Васілій Герасько піша заяву ў партыйную арганізацыю аб прыняцці яго ў рады ВКП(б).

З 16 на 20 лістапада 1929 г. — гарачыя дні, [illegible]. Чырвоная Армія заваявала Джалайнор, Хайлар, ст. Маньчжурыя. Камандзір гарматы Герасько быў ранены два разы, [illegible].

Восенню 1935 г. ён стаў лейтэнантам Н-скай артылерыйскай часці.

Батрацкае жыццё, служба ў Чырвонай Арміі, [illegible] упартая вучоба ў ваенным вучылішчы выхавалі з Васіля Герасько выдатнага камандзіра [illegible], адданага партыі і радзіме, узорнага палітработніка.

Член ВКП(б) — лейтэнант Герасько Васілій Спірыдонавіч з першых дзён [illegible] выхоўвае прыкладным камандзірам, партыйцам і грамадзянскім работнікам. У снежні 1937 г. ён з'яўляецца старшынёй участковай камісіі па выбарах у Вярхоўны Совет СССР.

У Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі такіх-жа выдатных, адданых радзіме камандзіраў і байцоў — нямала. Іх — цэлая армія, такіх людзей, прасякнутых адным жаданнем, адной воляй, — калі наступіць вайна — перамагчы, адкуль-бы ні нападаў вораг, біць яго на яго-ж тэрыторыі.

В. ГЛАЗ.

П. І. СМІРНОЎ-СВЕТЛОЎСКІ

намеснік Народнага Камісара Ваенна-Марскога Флота СССР, Флагман 1-га ранга.

…А ВАРЦЕ …АРСКІХ ГРАНІЦ

…рскія і акіянскія граніцы вялікай …й соцыялістычнай дзяржавы неаб- …ы. «Мы павінны лічыцца з тым, … краіна наша вялікая, што яна …аецца марамі на велізарным пра- …, і гэта нам заўсёды напамінае аб … што флот у нас павінен быць …ы, магутны» (Молатаў).

…сія Вярхоўнага Совета СССР адна- …а адобрыла рашэнне совецкага ўра- … утварэнні Народнага Камісарыята …на-Марскога Флота. Задачы нова- …аркамата вызначаны ў прамове …ы нашага ўрада Вячэслава Міхай- …а Молатава на Сесіі Вярхоўнага …та СССР:

«Для таго, каб арганізаваць гэты …лот з яго складаным тэхнічным …нашчэннем, з яго магутнай мар- …кой артылерыяй, з яго адпавядаючай …стоінству совецкага флота мар- …кой авіяцыяй (**бурныя апладысмен- …ы**), і для таго, каб выхаваць па- …овецку шматлікія кадры кваліфіка- …ных маракоў і марскіх тэхнікаў, …атрэбен новы Наркамат, патрэбен …аркамат Ваенна-Марскога Флота. (**Апладысменты**).

...Наша задача — падняць яшчэ …шэй справу абароны сухаземных …раніц і марскіх берагоў Совецкага …аюза. Спадзяемся, што нашы ма- …кі з гонарам выканаюць сваю за- …ачу, а Наркамморфлот настойліва і …стомна будзе працаваць над ства- …эннем моцнага совецкага ваеннага …арскога флота. (**Працяглыя апла- …ысменты**)».

…путаты народа і ўвесь совецкі на- … з гарачым адабрэннем сустрэлі за- … нашага ўрада аб будаўніцтве ма- …ага ваенна-марскога флота СССР. … ўскладае на ўсіх нас, работнікаў …а, — на яго байцоў, камандзіраў, …работнікаў — асабліва вялікую ад- …асць. Нам даверана ўмацаванне і …она марскіх граніц нашай краіны.

Гэта давер'е народа чырвоныя маракі апраўдаюць!

Усёй сваёй абароннай работай байцы і камандзіры Чырвонага Ваенна-Марскога Флота прадаўжаюць слаўныя рэвалюцыйныя традыцыі, якімі так багата гісторыя рускага флота. Гэтыя традыцыі ідуць ад рэвалюцыйнага паўстання 1905 года матросаў «Потемкина», «Очакова» і іншых ваенных караблёў. Гэтыя традыцыі ідуць ад рэвалюцыйных матросаў — членаў падпольных большэвіцкіх арганізацый.

Зараз, калі ўся наша краіна з гонарам і любоўю святкуе дваццацігоддзе гераічнай Чырвонай Арміі і Чырвонага Флота, асабліва радасна ўспомніць аб слаўных подзвігах ваенных маракоў на ўсіх франтах грамадзянскай вайны. Пачынаючы з гістарычнага выстралу крэйсера «Аврора» ў момант штурма Зімняга палаца і канчаючы выгнаннем Врангеля з Крыма, матросы нязменна ішлі ў першых радах рэвалюцыйнай арміі. Рэвалюцыйны энтузіязм, бязмежная адданасць працоўнаму народу, палкае жаданне ва што-б та ні стала разграміць контррэвалюцыю — такія выдатныя рысы, якія былі характэрны для матросаў, змагаўшыхся пад сцягам партыі Леніна—Сталіна за перамогу совецкай улады.

Неўзабаве пасля Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі Уладзімір Ільіч Ленін, выступаючы на першым Усерасійскім з'ездзе ваеннага флота, гаварыў аб творчых магчымасцях працоўных мас. Вызначаючы роль рэвалюцыйных маракоў у будаўніцтве новага жыцця, Ленін гаварыў, што «ва флоце мы бачым бліскучы ўзор творчых магчымасцей працоўных мас, у гэтых адносінах флот паказаў сябе, як перадавы атрад». (В. І. Ленін. Творы. Том XXII, стар. 99).

У тыя годы патрабавалася адстаяць самое існаванне Совецкай рэспублікі. І рэвалюцыйныя маракі па закліку партыі **Леніна—Сталіна** самаадданна змагаліся на ўсіх франтах грамадзянскай вайны.

З незабыўнай мужнасцю маракі Балтыйскага флота праз ільды прабіваліся з Фінляндыі ў Кранштат, каб выратаваць совецкія баявыя караблі. З нябачанай адвагай балтыйцы адбілі ў 1918 годзе наступленне англійскай эскадры, якая прабавала прарвацца ў Кранштат. З такой-жа мужнасцю балтыйскія матросы ўдзельнічалі ў разгроме белагвардзейскай арміі Юдзеніча і Радзянка, у ліквідацыі мяцежаў на «Красной горке» і ў Кранштаце.

Неўвядальнай славай пакрылі сябе верныя сыны нашай радзімы — маракі Чорнаморскага флота. Здзіўляючую доблесць паказалі шматлікія рачныя флатыліі, якія змагаліся з белагвардзейцамі і інтэрвентамі ва ўсіх кутках нашай краіны.

На караблях і на бронепаяздах, у пяхоце і ў кавалерыі, у продатрадах і ў ЧК — усюды мужныя маракі Балтыйскага, Чорнаморскага, Далёкаўсходняга і іншых флотаў паказвалі ўзоры неўстрашымасці, гераізма, вернасці соцыялістычнай радзіме.

На працягу ўсіх год грамадзянскай вайны матросы Чырвонага флота былі сапраўднай гвардыяй рэвалюцыі. Увесь совецкі народ глыбока шануе памяць аб героях-чырвонафлотцах, якія аддалі сваё жыццё за перамогу соцыялістычнай рэвалюцыі.

Чырвонасцяжны Балтыйскі флот. НА ЗДЫМКУ: на пасту.

Фото Ф. Кіслова.

Наш Ваенна-Марскі Флот невымяральна мацней, і колькасна, і якасна, чым флот першых год рэвалюцыі.

За апошнія годы Балтыйскі і Чорнаморскі, Паўночны і Ціхаакіянскі нашы флоты пачалі ўжо расці па-сапраўднаму. Неўзабаве яны пачнуць папаўняцца яшчэ быстрэй, прытым магутнымі караблямі.

Да гэтага вымушае ўсё больш нястрымна агрэсіўная захватніцкая палітыка раду фашысцкіх дзяржаў. Да таго-ж некаторыя з гэтых дзяржаў з'яўляюцца нашымі суседзямі і ліхаманкава рыхтуюцца да вайны.

Капіталістычныя дзяржавы разгарнулі велізарнае ваенна-марское будаўніцтва. Дагаворы аб абмежаванні колькасці і размераў ваенных караблёў даўно ператварыліся ў кавалкі паперы. Мусаліні нядаўна публічна заявіў, што фашысцкая Італія будзе будаваць велізарны ваенны флот. Японія рыхтуецца будаваць лінейныя караблі водазмяшчэннем у 40—46 тысяч тон. Гэта— гіганцкія караблі для нападу на чужыя тэрыторыі з боку мора. Ад Італіі і Японіі не адстае і фашысцкая Германія. Следам за імі цягнуцца іншыя імперыялістычныя дзяржавы.

Палітыка Совецкага Саюза — палітыка міру. Не гледзячы на шматлікія правакацыі, совецкі народ, кіруемы партыяй Леніна—Сталіна, шматразова даказваў усяму свету, што СССР заўсёды гатоў падтрымаць прыхільнікаў міру. Але мы не можам аставацца роўнадушнымі к таму, што імперыялістычныя дзяржавы ніяк не дагаворацца паміж сабой хаця-б аб абмежаванні гонкі ваенна-марскога будаўніцтва.

У міжнародным друку прыводзяцца шматлікія паведамленні аб тым, што на верфях Японіі, Італіі і Германіі будуюцца новыя лінкоры, крэйсеры, эсмінцы, падводныя лодкі. Мэта гэтага ліхаманкавага павелічэння флотаў зусім ясна. Фашысцкія агрэсары рыхтуюць новую знішчальную вайну. Яны імкнуцца напасці на нашу соцыялістычную краіну, якую прабавалі запрадаць ім прэзрэнныя здраднікі — трацкісцка-бухарынскія шпіёны і дыверсанты.

Рубяжы нашай радзімы павінны быць непрыступнымі для ворагаў. Нам патрэбна магутная Чырвоная Армія, выдатны і грозны паветраны флот, моцны і ўдасканалены марскі і акіянскі флот. І такі флот у нас будзе. Гэтаму парукай велізарная і глыбокая любоў народа да верных абаронцаў вялікіх заваяванняў нашай соцыялістычнай рэвалюцыі. Гэтаму парукай несупынныя клопаты партыі і ўрада, асабіста таварыша Сталіна аб усямерным умацаванні абараназдольнасці нашай бацькаўшчыны, у прыватнасці аб умацаванні ваенна-марскога флота.

Яшчэ на XVII з'ездзе ВКП(б) народны камісар абароны маршал Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў, гаворачы аб нашых ваенна-марскіх сілах, заявіў:

«...Я яшчэ раз лічу патрэбным адзначыць, што таварыш Сталін узяўся па-сапраўднаму, па-сталінску (**апладысменты**) і за гэты ўчастак, і я не сумняваюся, што ўмацаваўшаяся на базе перамог індустрыялізацыі суднабудаўнічая прамысловасць дапаможа нам быстра зрабіць нашы флоты сапраўднымі магутнымі рабоча-сялянскімі флотамі».

Нямнога год прайшло з часу прыведзенай вышэй заявы тав. Варашылава. Але за гэты кароткі тэрмін Ваенна-Марскі Флот СССР стаў значна мацней і магутней — і людзьмі, і тэхнікай.

Асноўная частка асабовага састава Ваенна-Марскога Флота — гэта совецкая моладзь.

Маладыя патрыёты бязмежна любяць сваю соцыялістычную радзіму, паспяхова авалодваюць ведамі і ваенна-марской тэхнікай, паказваюць узоры вынослівасці, адвагі, доблесці. Беражліва ахоўваюць яны слаўныя рэвалюцыйныя традыцыі нашага флота, атрымаўшага нямала выдатных перамог.

Камандзіры, палітработнікі, чырвонафлотцы ўсіх нашых флотаў і флатылій з велізарным уздымам і натхненнем сустрэлі пастанову ўрада аб утварэнні агульнасаюзнага Наркамата Ваенна-Марскога Флота. Яны бачаць у гэтым рашэнні совецкага ўрада вялікае давер'е партыі і народа да нашых ваенна-марскіх сіл, да асабовага састава ваеннага флота.

Увесь асабовы састаў нашага флота яшчэ вышэй узніме сваю ваенна-тэхнічную і палітычную вучобу, яшчэ мацней будзе працаваць над павышэннем свайго культурнага ўзроўню. Акружаны ўвагай і клопатамі нашага народа, урада, партыі і асабіста таварыша Сталіна, Ваенна-Марскі Флот нашай краіны стане самым магутным сярод усіх флотаў свету.

Для гэтага ў нас ёсць усё неабходнае. Соцыялістычныя заводы — дзецішчы сталінскіх пяцігодак — даюць і дадуць усё для пабудовы і аснашчэння ўсіх відаў баявых караблёў — аж да самых магутных. Ленінскі комсамол дае і дасць нам яшчэ больш выдатных байцоў, вытрыманых, адважных, бязмежна адданых народу і большэвіцкай партыі. Уся краіна акружае нашых камандзіраў, палітработнікаў і чырвонафлотцаў сардэчнай любоўю, — каштоўным дарам, недаступным ні для аднаго флота імперыялістычных краін.

Рука аб руку з доблеснай Чырвонай Арміяй Ваенна-Марскі Флот дасць сакрушальны адпор любым ворагам, калі яны асмеляцца напасці на нашу вялікую радзіму!

УЗВОД ВЫДАТНІКАЎ

У часці, якой камандуе маёр Жалезнікоў, кулямётны ўзвод карыстаецца заслужанай славай. І ў гэтым вялікая заслуга яго камандзіра — лейтэнанта т. Кір'янава.

Энергічнасць, рашучасць, настойлівасць, уменне быстра арыентавацца ў любой абстаноўцы, усімі гэтымі валявымі якасцямі ўладае лейтэнант Кір'янаў. Свае веды, атрыманыя ім за час службы ў Чырвонай Арміі, ён з любоўю перадае байцам — будучым малодшым камандзірам.

Перш за ўсё камандзір павінен быць патрабавальным да самага сябе. Для лейтэнанта Кір'янава гэта закон. Атрымліваючы баявое заданне, тав. Кір'янаў яшчэ і яшчэ раз правярае сябе, сваю гатоўнасць да заняткаў. Пры растлумачэнні задачы байцам, лейтэнант Кір'янаў ўлічвае асаблівасці кожнага байца, што з'яўляецца асноўным у метадзе яго выкладання.

Ва ўзводзе шырока разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва. Спаборнічае аддзяленне з аддзяленнем, і ўнутры аддзялення — кожны яго баец. Штодзённа камандзірамі аддзялення падводзяцца вынікі пройдзенай дзённай праграмы, і раз у 5-дзёнку — вынік вучобы ўсяго ўзвода.

«Выдатна» і «добра», іншых адзнак узвод не ведае. Такія-ж адзнакі мае ўзвод па палітвучобе. Палітвучоба праходзіць пры вялікай актыўнасці і зацікаўленасці кожнага байца. На «дошцы паспяховасці» чотка запісаны прозвішчы байцоў — выдатнікаў баявой і палітычнай вучобы: тт. Петроў, Гарбачоў, Дрозд, Карась, Расолай, Зеленін, Молаткоў, Максімовіч і інш. Тут-жа выдатнікі — камандзіры аддзялення тт. Оконаў, Лазарэнка, Андрэйчыкаў, Гізуноў. Гэтыя людзі з'яўляюцца гордасцю не толькі кулямётнага ўзвода, але і ўсёй часці.

Вельмі добра арганізаван адпачынак чырвонаармейцаў. Больш паловы байцоў узвода прымаюць актыўны ўдзел у клубнай рабоце, у праведзімых вечарах чырвонаармейскай самадзейнасці. Баец Волкаў праславіўся ў часці, як таленавіты танцор і гарманіст. Лепшым плясуном і спеваком лічыцца баец Пятроў.

Усе байцы ўзвода ўжо здалі нормы на значок «Гатоў да працы і абароны» 1-ай ступені па лыжах.

Такі кулямётны ўзвод лейтэнанта комуніста Кір'янава — стралковага майстра, снайпера па ўсіх відах стралковай зброі. Гэта баявое падраздзяленне гатова ў любую мінуту сваёй меткай стральбой разіць любую цэль.

С. ЛАРЫСАЎ.

—o—

ВЫДАТНІК ЛІНКОРА

Ноч. Луна кідае свае слабыя праменні на люстраныя воды Каспійскага мора.

Мора ціха пакачвае рыбацкія шхуны.

Цэлыя ночы прасіджваў Мітрафан Зайцэў з сваім братам на шхуне, чакаючы здабычы. Халодныя парскі салёнай вады аблівалі 12-гадовага хлапчука.

Стыхія мора не была страшна яму, ён любіў рыбацкую справу, любіў мора.

Сваёй адданасцю, энергіяй і смеласцю ён заваяваў да сябе сімпатыю рыбакоў.

Годы ішлі за годамі, і ў канцы 1926 года тав. Зайцэў прызываецца на ваенную службу ў флот.

Мара яго збылася.

Папаўшы на лінкор «Парыжская Комуна», ён паспяхова вывучае спецыяльнасць кацельнага машыніста.

Аднаго дня 1929 года быў атрыман загад — падрыхтавацца да працяжнага акіянскага паходу. Закіпела работа на лінкоры. Ва ўказаны час запрацавалі шпілі, забурлілі вінты, застракацелі на рэях сцягі, пасылаючы развітальнае прывітанне роднаму Кранштату.

Усё далей і далей уходзяць лінкор «Парыжская Комуна» і крэйсер «Профінтэрн» ад родных берагоў, тысячы міль астаюцца за кармой.

Прайшлі Балтыйскае мора, Нямецкае мора, праліва Падэ-Кале і Ламанш. Атлантычны акіян упершыню ўбачыў совецкія ваенныя караблі.

— Ну, трымайся, біскайка пакачае!— жартавалі чырвонафлотцы.

І сапраўды: Біскайскі заліў, як быццам, задумаў выпрабаваць магутнасць совецкіх караблёў і морскую вытрымку большэвікоў. Карабль кідала, быццам скрыню. Лінкор зарываўся ў ваду аж да гарматных вежаў. Шлюпкі і вельботы разбіла і знесла за борт.

Азлобленыя хвалі зрывалі крышкі ад гарлавін вугальных ям, затапіла 3 і 4 качагаркі і вышаў са строю рад катлоў.

Гарлавіны неабходна задраіць, не даць большы доступ вадзе. Выйсці на верхнюю палубу было немагчыма.

Тав. Зайцэў і іншыя чырвонафлотцы праявілі цуды гераізма і бясстрашнасці, каб задраіць гарлавіны. Гэта ім удалося поўнасцю.

Вялікі шлях пройдзен. Тав. Зайцэў многаму навучыўся за гэты перыяд. Гераічны пераход многа даў яму ў асваенні кацельнай справы.

Зараз тав. Зайцэў увесь свой вопыт спецыяліста перадае маладым байцам.

За час службы ў флоце ён вырас з чырвонафлотца ў старшыну групы кацельных машыністаў, павысіў свой палітычны і агульнаадукацыйны ўзровень. Дзякуючы сістэматычнай рабоце над сабой ён падрыхтаваўся да ўступлення ў ВКП(б) і ў 1932 годзе быў прынят ў кандыдаты партыі. Зараз рыхтуецца да пераводу ў члены партыі.

Тав. Зайцэў гаворыць: «Я многім абавязан Флоту, які мяне выхаваў і вырасціў з чырвонафлотца ў старшыну групы. Я буду дапамагаць партыі і ўраду ва ўмацаванні магутнасці нашага лінкора добрасумленным выхаваннем новых кадраў».

Міх. КЛЕЙМАН,
чырвонафлоцец лінкора «Парыжская Комуна».

БЯЗМЕЖНА НАША ЛЮБОЎ

Совецкая авіяцыя — неадрыўная частка нашай роднай Чырвонай Арміі — гэта наша гордасць, наша слава. За дасягненнямі совецкай авіяцыі сочыць увесь народ, радуецца яе кожнаму новаму поспеху. Можна смела сказаць, што не знойдзецца ні аднаго рабочага, калгасніка, інтэлігента, які не ведаў-бы імёнаў знатных сталінскіх сокалаў — герояў Совецкага Саюза. Яны, як і ўсе слаўныя лётчыкі, акружаны глыбокай павагай і любоўю.

Мы — жыхары пагранічнага раёна асабліва цэнім і любім совецкую авіяцыю, яе гордых сокалаў. Наш калгас знаходзіцца недалёка ад заходняй граніцы. Мы ведаем, што кожнае новае дасягненне совецкай авіяцыі — гэта новы ўклад у справу абароны нашай радзімы, яе непрыступных граніц, нашага шчаслівага жыцця. Нашы старыкі складаюць легенды і казкі пра совецкіх лётчыкаў, роўных якім па адвазе і смеласці няма ні ў адной іншай краіне. Нашы дзяўчаты спяваюць пра іх задушэўныя песні. Многія з нашай моладзі мараць стаць лётчыкамі. У гульнях нашай дзетвары любімейшыя героі побач з героямі грамадзянскай вайны — Чкалаў, Громаў і іншыя пакарыцелі паветраных вышынь і прастораў.

Бязмежна любоў народа да сталінскіх пітомцаў, гордых сокалаў радзімы соцыялізма. Гэта і зразумела. Совецкія лётчыкі — дзеці магутнага вольнага совецкага народа. Яны выраслі за годы соцыялістычнага будаўніцтва. Іх выхавала наша родная большэвіцкая партыя, наш дарагі і любімы правадыр таварыш Сталін. У гэтым — сакрэт іх перамог, кожная з якіх з'яўляецца нашай перамогай, нашай радасцю.

ШАБУНЕВІЧ П. Н.
Старшыня калгаса імя Дзержынскага, Менскага раёна.

ШТУРМАН БУТРАМЕЕЎ

— Ваша просьба задаволена. Вы залічаны ў авіяцыю, — гэтыя словы ваеннага камісара паклалі пачатак новай паласы ў жыцці комсамольца Грышы Бутрамеева. З усім запалам юнацкага захаплення ён аддаецца вывучэнню ваеннай справы. Яму «нехапіла» двух год тэрміновай службы. Адным з першых у часці Бутрамееў выказвае жаданне астацца на звыштэрміновай службе.

Крапатлівай, упартай працы патрабуе яго новая спецыяльнасць. Гэта не страшыць комсамольца. У рэкордна кароткі тэрмін Бутрамееў авалодвае радыёсправай. Ён адзін з самых вопытных радыстаў. Поспехі не кружаць яму галаву. Засвоіўшы адну справу, ён зараз-жа бярэцца за другую. На гэты раз Бутрамееў цвёрда рашае вывучыць аэранавігацыю, стаць штурманам паветраных караблёў. Ён садзіцца за кнігі, рэдка выходзіць з штурманскага класа, часта і цікліва распытвае таварышаў. Часамі Бутрамееву здавалася, што не асіліць ён узятую на сябе задачу. Цяжка без доўгай вучобы ў спецыяльнай школе вывучыць способы і сродкі аэранавігацыі, але комсамолец Бутрамееў не прывык пасаваць перад труднасцямі і надыйшоў такі момант, калі камандаванне часці прадставіла яго да звання лейтэнанта.

Энергічны, быстра растучы па сваёй спецыяльнасці штурман Бутрамееў выконвае лётныя заданні на «добра» і «выдатна». Ён — выдатнік баявой і палітычнай вучобы. Вялікую вучэбную работу ўмела сумяшчае з кіпучай грамадскай дзейнасцю.

Ён — комсамольскі арганізатар і зусім заслужыў высокі гонар, аказаны яму, — прыём у рады партыі большэвікоў, выхаваўшай яго верным сынам сваёй вялікай радзімы.

Г. ГРАБАЧЭНКА.

ПЕСНЯ

Як пажну пшаніцу ў полі —
Буйныя калоссі,
На пабыўку, мой саколік,
Прыязджай у госці.
Табе вышыла сарочку
Узорам васільковым,
І саткала паясочак
З нітак каляровых.
Шлях табе адкрыты насцеж
Прыязджай, мой мілы.
Будзе рэяць наша шчасце
Птушкай лёгкакрылай.
А пакліча нас радзіма
Баявой трывогай, —
Я пайду з табой, любімы,
Адною дарогай.
Ты ўзляціш на бамбавозе,
Я прарвуся танкам.
Будзем разам—біць адразу
Пана і поўпанка.

Мой харошы, мой саколік,
Сэрца тваё чую,
Абніму і, як ніколі,
Моцна пацалую.

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.

АТАКА НА ВОСТРАЎ

Як звычайна, вартаўнік калгаса «Комінтэрн» Аўдзей Сазонавіч Дзехцяроў па золку вышаў на абход палёў. Было холадна.

[illegible]

— Хто-б тут мог хадзіць? — уголас падумаў вартаўнік. — Напэўна хтосьці траву пайшоў накасіць?

[illegible]

Н. ВІШНЕЎСКІ.

—o—

РАДАВЫ ЧЫРВОНААРМЕЕЦ СТАЎ ПАЛІТРУКОМ

Зусім нядаўна кандыдат партыі тав. Калімулін быў радавым чырвонаармейцам і з'яўляўся адным з лепшых байцоў часці. [illegible]

[illegible] Хутка тав. Калімулін дабівацца ўзорнай пастаноўкі заняткаў з байцамі, [illegible]

[illegible] ленні яго на звыштэрміновую службу таксама падаў заяву аб пераводзе [illegible] з кандыдатаў у члены ВКП(б). Партарганізацыя задаволіла яго просьбу. Цяпер тав. Калімулін член ВКП(б).

З вясны мінулага года ён працуе палітруком. З патроенай энергіяй тав. Калімулін узяўся за работу, і яго падраздзяленне заўсёды паказвае ўзоры баявой і палітычнай падрыхтоўкі. [illegible] часе манеўраў БВА тав. Калімулін паказаў узорнае абслугоўванне байца [illegible] камандзіра на паходзе. Палітычны экзамен байцы яго падраздзялення зда[illegible] на добра.

Так радавы чырвонаармеец тав. Калімулін за перыяд тэрміновай службы [illegible] Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі [illegible] радавога чырвонаармейца вырас у до[illegible] рага палітрука.

Н. НЕХАЕЎ.

Тактычныя вучэнні ў Н-скай ваеннай часці. НА ЗДЫМКУ: старшы лейтэнант Н. А. КАРАЛЁЎ дае задачу стралковаму аддзяленню ісці ў наступленне пад прыкрыццём кулямёта. Фото С. Грына.

—o—

ГАНАРУСЯ ЗВАННЕМ БАЙЦА

Мой бацька чатыры годы служыў [illegible] царскай арміі і часта расказваў м[illegible] пра горкае жыццё салдата, як збіва[illegible] за малейшую правіннасць і ператвар[illegible] лі чалавека ў паслухмяны аўтамат.

Я — малады баец Рабоча-Сялянска[illegible] Чырвонай Арміі, усяго чатыры месяц[illegible] служу ў яе радах. Чырвоная Армія [illegible] гэта мая другая школа. Тут я вучу[illegible] і адчуваю, што з кожным днём рас[illegible] культурна і палітычна. Кожны дзе[illegible] вучобы напоўнен цікавым і захапля[illegible] чым зместам. Байцы і камандзір[illegible] складаюць адну вялікую і дружну[illegible] сям'ю, камандзір — такі-ж сын народ[illegible] твой лепшы друг і прыяцель.

Партыя Леніна—Сталіна, наша с[illegible] цыялістычная радзіма дала нам шча[illegible] це і радасць. Наша сям'я складала[illegible] з 9 душ і пражывала на бядняцк[illegible] гаспадарцы. Ніколі ў нашай хаце [illegible] было ўдосталь хлеба. Цяпер сям'я н[illegible] ша жыве ў калгасе імя Кагановіч[illegible] Сталінскага раёна, Краснадарска[illegible] края.

У 1937 годзе толькі я адзін зараб[illegible] 450 працадзён. Мы атрымалі на кож[illegible] працадзень па 10 кілограмаў зернав[illegible] Гэта такое багацце, што нават нам [illegible] было дзе сыпаць заробленае зярно.

Добра авалодваючы вайсковымі вед[illegible] мі, мы вучымся абараняць шчаслів[illegible] жыццё кожнага з нас, шчаслівае і р[illegible] даснае жыццё ўсяго совецкага народа.

І я ганаруся званнем байца, ганар[illegible] ся, што да 20-годдзя Рабоча-Сялянск[illegible] Чырвонай Арміі падыходжу выдатнік[illegible] баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Аб[illegible] цаю яшчэ з большай энергіяй авало[illegible] ваць ваеннымі ведамі. Калі нас парты[illegible] пакліча ў бой, мы, не шкадуючы сва[illegible] го жыцця, будзем абараняць наш[illegible] свяшчэнную совецкую зямлю.

Х. М. СПІЧКА
казак, выдатнік баявой і паліты[illegible] най падрыхтоўкі.

БАЯВЫЯ ЭПІЗОДЫ

БОЙ ЛЯ ВЁСКІ ОТРАДА

(По ўспамінах удзельніка боя, байца 1-й Коннай арміі тав. НАЙЧУКА Г. Г.)

Выбраўшы зручны момант, калі асноўныя сілы Чырвонай Арміі былі заняты на заходнім фронце барацьбой з белапольскімі і іншымі інтэрвентамі, барон Врангель, пры падтрыманні замежных інтэрвентаў, пачаў наступленне на поўдні Расіі.

Становішча для маладой совецкай рэспублікі стварылася вельмі напружанае. Для разгрому полчышч чорнага барона была перакінута на поўдзень 1-я Конная армія. Пасля гераічнага 1000-кіламетравага бяспрыкладнага ў гісторыі пераходу, 1-я Конная армія сустрэлася з перадавымі адборнымі часцямі Врангеля.

Адзін з першых і найбольш напружаных баёў адбыўся ў лістападзе 1920 года ля вёскі Отрада, пасля якога лавіна інтэрвентаў пачала адкатвацца да легендарнага Перакопа, дзе і была канчаткова знішчана.

...Палявы штаб 1-й Коннай арміі на чале са сваімі камандзірамі Клімянтам Ефрэмавічам Варашылавым і Сямёнам Міхайлавічам Будзённым, штаб Асобай брыгады і два кавалерыйскія палкі размясціліся ў вёсцы Отрада.

Вялікія сілы праціўніка — каля аднаго корпуса, з конніцай, пяхотай і артылерыяй, адрэзалі гэтыя часці ад асноўных сіл Коннай арміі і акружылі іх з усіх бакоў.

...Каля 16 гадзін дня галоўныя сілы праціўніка пачалі наступленне на вёску Отрада.

Рух белагвардзейскіх калон на вёску заўважыла першай наша батарэя. Камандзір батарэі тав. Дзмітраў быстра перадаў у палявы штаб 1-й Коннай арміі аб заўважаным праціўніку і сам зараз-жа даў загад адкрыць артылерыйскі агонь па калонах белых.

Калі пачуліся гарматныя стрэлы, байцы ў вёсцы яшчэ не ведалі, у чым справа. Час настаў трывожны. Камандзір 1-га кавалерыйскага палка асобага назначэння тав. Гарачоў пачаў строіць полк у баявы парадак. Хутка было атрымана паведамленне ад вышэйшага камандавання, што праціўнік вялікімі сіламі рухаецца на вёску Отрада і па флангах сваёй пяхоты пусціў кавалерыю.

...Наша батарэя снарад за снарадам пасылала ў стан ворага.

Праціўнік сваімі галоўнымі сіламі шчыльна падыходзіў да вёскі. Артылерыйская стральба з абодвух бакоў нарастала ўсё мацней і мацней. Праціўнік артылерыйскім агнём хацеў збіць нашу батарэю з займаемай пазіцыі, прымусіць яе замаўчаць.

Батарэя пад камандаваннем тав. Дзмітрава адважна стрымлівала націск праціўніка і па-геройску граміла яго рады. Нашы снарады разрываліся ў гушчы белагвардзейцаў.

З-за дыму і снарадаў праціўніка, якія рваліся навакол нашай батарэі, нічога не было відаць: ні людзей, ні коней, ні ветранага млына, каля якога была размешчана батарэя.

Калі праціўнік быў ужо ў некалькіх кроках ад нашай батарэі, у нас не асталося ні аднаго снарада. Далейшая барацьба была нямэтазгоднай і бескарыснай. Трэба было толькі выратаваць гарматы і байцоў. На поўным ходу, пад прыкрыццём некалькіх кулямётаў, батарэя ўскакала з-пад носу праціўніка ў вёску Отрада і далей на Нова-Алексееўскую.

Кавалерыйскі полк белых уварваўся ў вёску. Палявы штаб 1-й Коннай арміі, штаб асобай кавалерыйскай брыгады, гаспадарчая частка і хор трубачоў былі захоплены белагвардзейцамі.

Праціўнік ужо святкаваў перамогу. Яго эскадроны раз'язджалі па вёсцы са спевамі. Частка белагвардзейцаў спешылася на пляцу каля царквы і занялася сваёй звычайнай справай — рабаваннем мірнага насельніцтва і здзекамі з палонных байцоў.

...Камандзір 1-га кавалерыйскага палка тав. Гарачоў быстра разабраўся ў абстаноўцы і намеціў план дзеяння, як лепш разграміць белагвардзейцаў.

На заходнім баку вёскі Отрада палку не было чаго рабіць. Пяхота праціўніка, якую ён чакаў, была яшчэ на значнай адлегласці, а конніца ўжо ўварвалася ў вёску. Тав. Гарачоў быстра прымае рашэнне... Ударыць па конніцы белагвардзейцаў.

Не паспеў 1-шы полк прайсці 300 крокаў, як насустрач яму ва ўсю рысь імчыцца на кані любімы камандарм 1-й Коннай тав. Будзённы.

Убачыўшы камандарма, камандзір 1-га кавалерыйскага палка тав. Гарачоў затрымаў на хвілінку полк, пад'ехаў да камандарма і далажыў, што ён хоча ісці ў атаку на белых.

Тав. Будзённы паставіў палку задачу: ударыць ва фланг, на галоўную вуліцу вёскі Отрада і зараз-жа адбіць у залатапагоннікаў усё, што яны паспелі захапіць.

— Крыйце, хлопцы, пакажыце сваю ўдаль, пакажыце, як трэба ваяваць, — сказаў у заключэнне тав. Будзённы.

Увесь полк, як віхар, паімчаўся за любімым камандармам.

Ужо на-хаду тав. Гарачоў аддаў загад па палку: 1-му эскадрону з дададзенымі да яго 4 кулямётамі быстра заняць усе выхады і ўваходы, якія ідуць да галоўнай вуліцы вёскі. Не выпускаць з вёскі ні аднаго белагвардзейца ні пад якім відам. У выпадку расходвання апошняга патрона, перайсці ў атаку, пусціць у ход штыхі і клінкі...

Сам камандзір палка з 5-ю эскадронамі як ураган выляцеў на галоўную вуліцу вёскі ў жорсткую і няроўную кровапралітную сутычку з белай конніцай.

— Бей залатапагоннікаў! — чуліся галасы будзёнаўцаў.

Як навальніца наляцеў полк на врангелеўскую конніцу і на поўным ходу ўрэзаўся ў гушчу белых... Адбыўся гарачы бой... Закіпела рукапашная схватка.

1-шы кавалерыйскі плок моцным ударам нанёс вялікія страты праціўніку. На месцы атакі яны пакінулі больш 150 трупаў. Белыя перапалохаліся і ў паніцы пусціліся наўцёкі з вёскі.

Але бегчы ўжо не было куды. Усе выхады і ўваходы даўно былі заняты нашым 1-м эскадронам і меткімі кулямётчыкамі. Яны касілі кулямётным агнём насоўваючыхся на іх белагвардзейцаў, і врангелеўцы зноў уцякалі.

Белыя зразумелі, што знаходзяцца ў кальцы, адкуль няма выхаду, і рашылі прарвацца ва што-б та ні стала. Белых было ўсё-ж яшчэ больш, чым нашых коннікаў. Зноў завязаўся гарачы бой. Наступіў рашаючы момант.

Сярод нашых коннікаў, у перадавых радах штабнога эскадрона змагаліся таварышы Варашылаў і Будзённы. Яны праявілі ў баю вялікі гераізм і бясстрашнасць. З выключнай сілай і лоўкасцю рубілі яны залатапагоннікаў.

Тав. Будзённы трапіў у акружэнне некалькіх белых афіцэраў. Адзін з іх ужо ўзняў клінок над галавой камандарма. Але не справіўся бяляк апусціць яго, як сам ужо ляцеў з каня, атрымаўшы трапны ўдар тав. Будзённага. Якраз у гэты момант другі белы афіцэр ушчыльную падляцеў да Будзённага ззаду і замахнуўся клінком над яго галавой. Здавалася, нішто не выратуе на гэты раз любімага камандарма. Побач з ім — ні аднаго чырвонага байца. Навокал — некалькі белых афіцэраў. Здавалася, што Сямён Міхайлавіч нават і не бачыць навісшай над ім небяспекі. Але тав. Будзённы з уласцівай яму лоўкасцю, ударыўшы першага афіцэра, прама наатмаш збіў другога, наляцеўшы на яго ззаду. Астатнія белагвардзейцы пусціліся наўцёк.

Поўгадзіны прадаўжаецца кровапралітны бой. Клімент Ефрэмавіч Варашылаў увесь час быў у першых радах чырвоных кавалерыстаў. Вось піка белага афіцэра накіравана на таварыша Варашылава... І ў гэты-ж момант сам бялякваліцца з каня з прастрэленай галавой. Піка царапнула, але не змагла пракалоць нават буркі Клімента Ефрэмавіча.

Геройска на гарачых конях налятаді на ворага камандзір палка тав. Гарачоў і побач з ім камандзір эскадрона тав. Саўчанка. Клінкамі і маўзерамі пракладвалі сабе будзёнаўцы шлях па вуліцах і завулках, занятых белагвардзейцамі. З візгам звінелі клінкі, суха шчоўкалі рэвальверныя стрэлы. Як львы змагаліся будзёнаўцы, як арлы наляталі яны на залатапагоннікаў.

Белыя зноў не вытрымалі нашага ўдару і пусціліся ўцякаць, хто куды, пакінуўшы на месцы бою некалькі сотнець трупаў. Многа было ўзята ў палон.

Палявы штаб 1-й Коннай арміі, штаб Асобай кавбрыгады, гаспадарчая частка і хор трубачоў былі адбіты.

Следам за ўцякаючымі астаткамі белых памчаліся таварышы Варашылаў і Будзённы, на чале штабнога эскадрона.

Праследуючы белагвардзейцаў, мы ўбачылі сваю палкавую кухню. На ёй сядзелі два врангелеўскія афіцэры і прымушалі нашага повара гнаць коней. Убачыўшы свой полк, повар прышоў у сябе, незаўважна ўзяў чарпак, і з усяго размаху ўдарыў аднаго, а потым і другога афіцэра...

На другой ускраіне вёскі вялікі атрад белагвардзейцаў аказваў упартае супраціўленне групе нашых коннікаў.

— Саўчанка,—сказаў камандзір палка тав. Гарачоў і паказаў клінком у бок врангелеўцаў.

Саўчанка адразу зразумеў гэты ўмоўны знак любімага камандзіра і на-хаду ўрэзаўся са сваім эскадронам у самую гушчу белых. У атаку рынуліся і астатнія эскадроны палка.

Белыя і тут аказаліся бітымі. Астаткі іх у беспарадку ўцякалі ад будзёнаўцаў.

У гэтым баю 1-шы кавалерыйскі полк праявіў велізарную адвагу і геройства. Ён бязлітасна змагаўся з белымі і перамог.

Камандзір 1-га кавалерыйскага палка асобага назначэння тав. Гарачоў Елісей Іванавіч за гэтую выдатную аперацыю і асабісты гераізм узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

Намеснік адказнага рэдактар[illegible]
І. М. ОФЕНГЕЙМ

СЁННЯ Ў ТЭАТРАХ І КІНО:

Белдзярждрамтэатр — абан. № 124 — Во[illegible]ная стаўка. «Чырвоная зорка» — Валачае[illegible]скія дні. «Пролетарый» — Граніца на зам[illegible] «Інтэрнацыянал» — Навелы аб героях-лётчы[illegible]ках. «Спартак» — Чапаеў. Кінотэатр «Навін[illegible]дня» — 1. Журналы №№ 1 і 2 Саюзкінохр[illegible]нікі, 2. Пераможаныя прасторы. Дзіцячы [illegible]нотэатр — Федзька.

Уп. Галоўлітбела № К—5443.

Друкарня «Звязды». Менск. Савецкая 63.

Ю., Л., Б.